Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . $6.00
Za pol leta $3.00
Za New York celo leto . $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876 — Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879. — TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 246. — ŠTEV. 246. — NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 20, 1925. — TOREK, 20. OKTOBRA 1925. — VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII

VPRAŠANJE GLEDE RAZOROŽENJA

V pogodbo, sklenjeno v Locarno ,je vrnil Briand vprašanje razoroženja. — Pogodbe, ki bodo objavljene danes, ugotavljajo nekaj sličnega kot pred kratkim završeni ženevski protokol. — Vsi delegati na poti proti domu.

LOCARNO, Švica, 19. oktobra. — Neke vrste novi ženevski protokol je bil rojen v Locarno, in besedilo različnih pogodb, ki so bile sklenjene, bodo objavljena v torek v glavnih mestih prizadetih držav.

Arbitracija, varnost in celo razoroženje, ki je bilo bistveni princip ženevskega pakta, je vsebovano v novih mirovnih pogodbah, katere pozdravljajo kot nadaljni korak k doseženju velikega cilja svetovnega miru.

Na konferenci, ki je bila ravnokar zaključena, niso izdelali nikake podrobne definicije glede tega, kdo je napadalni narod, a na temelju načrta, ki bo uveljavljen vsled sklenjenih pogodb, bo popolnoma jasno, kateri narod je dejanski napadalec.

V prvi vrsti je napadalec narod, ki se noče povreči arbitraciji. V drugi vrsti narod, ki se noče pokoriti izreku arbitracijskega sodišča, in v tretji vrsti narod, ki krši mejne črte.

Besedilo porenskega dogovora, sicer znano kot pogodba medsebojnih jamstev ,vzbuja največje zanimanje javnosti, ker je srce mirovnega sistema, izdelanega v Locarno, ter dobavlja življensko kri šestim nadaljnim dogovorom, ki so bili tam sklenjeni. Med temi sta dva arbitracijska dogovora med Nemčijo in Francijo ter Belgijo ter dve arbitracijski pogodbi med Nemčijo, Poljsko in Čehoslovaško. Zadnja dva dogovora imenujejo pogodbi, ker vsebujeta več individualne politične važnosti kot pa dogovori, sklenjeni z zapadnimi sosedi Nemčije.

Dva preostala pakta se tičeta pogodb med Francijo in Poljsko ter Francijo in Čehoslovaško, s katerima jamči Francija izpolnitev arbitracijskih pogodb, katere je sklenila Nemčija s svojima iztočnima zaveznikoma, dočim jamčita Poljska in Čehoslovaška porenski dogovor.

Neki diplomat je rekel včeraj zvečer:

— Edine bistvene razlike med varnostnimi dogovori, sklenjenimi v Locarno ter ženevskim protokolom, so v prvi vrsti te, da se tičejo dogovori le sedmih sil, dočim se tiče ženevski dokument vseh članov Lige narodov. V drugi vrsti pa bodo dogovore, sklenjene v Locarno, odobrili, dočim ženevski protokol najbrž ne bo nikdar odobren.

Francoski zunanji minister Briand ter angleški zunanji minister Chamberlain sta bila zadnja člana delegacij, ki sta zapustila Locarno. Včeraj sta odpotovala v Pariz, kjer namerava Chamberlain ostati štiri in dvajset ur. V London bo dospel v torek zjutraj.

BERLIN, Nemčija, 19. oktobra. — Nemška delegacija, kateri sta načelovala kancelar Luther ter zunanji minister Stresemann, je dospela v Berlin iz Locarna včeraj popoldne. Na postaji sta pozdravila delegate francoski in angleški minister, v družbi ostalih diplomatičnih zastopnikov.

Ker ni bilo splošni javnosti znano, ob kateri uri bo dospel vlak, ni bilo nikakih manifestacij, a po naročilu zunanjega ministra Chamberlaina je angleški poslanik, lord d'Abernon pozdravil Stresemanna in Luthra ter jima čestital nad uspehom konference v Locarno.

— Nemški vladi, — je rekel lord D'Abernon, — se bo moralo vedno priznati čast, da je dala inicijativo, vsled katere so se pričela pogajanja v Locarno.

Ameriški poslanik Schurmann je obiskal dr. Stresemanna ter mu čestital k uspehu.

Preklicanje izkoriščevalne postave.

SIDNEY, Avstralija, 19. okt. — Nova delavska vlada je sklenila, da ne bo vbodoče pripustila za delo na farmah nikakih takozvanih vajencev. Preklicala bo postavo, ki se peča z zaposlenjem priseljenih mladih ljudi na velikih rencah, kjer služijo sedaj ti priseljenci kot mezdni sužnji.

SLAVNI RAZISKOVALEC V NEW YORKU

Pred kratkim je dospel v Ameriko slavni raziskovalec polarnih pokrajin, Roald Amundsen. Na desni je Amerikanec Lincoln Ellsworth, ki ga je spremljal na njegovi zadnji ekspediciji proti Severnemu tečaju.

Premogarska unija je še vedno uspešna.

Premogarska unija je dosedaj odbila vse napade, vprizorjene nanjo od izkoriščevalcev v ozemljih mehkega premoga.

Celo Sidney A. Hale, ki je bil preje član inžinirskega štaba zvezne premogovne komisije, je moral priznati v nekem članku v "Coal Age", da je bil neuspešen napad, izvršen pod vodstvom tajnika Melena proti United Mine Workers.

Izvajanja Hale-a dokazujejo tudi, da so bila izmišljena vsa ugotovila meščanskega časopisja, ki je trdilo, da vro unijski premogarji iz zapadne Pennsylvanije v Ohio, kjer dobe dela v neunijskih rovih. Med drugim pravi Hale v svojem članku:

— Distrikt št. 5 United Mine Workers, ki obsega zapadno Pennsylvanijo, ima 45.000 članov, od katerih je zaposlenih, kot kažejo številke unije, 23.000 v unijskih rovih okraja. Komaj 400 teh je šlo na delo v dveh Banning rovih Pittsburgh Coal Company pod neunijskimi pogoji in v okraju št. 6, kjer ima unija 48.000 članov, je zaposlenih v neunijskih rovih le 700 članov unije, kar pomenja skrajno majhen odstotek, če pomislimo, da je v okraju mehkega premoga 220.000 unijskih premogarjev.

Kot izjavlja ta meščanski opazovalec je zapustil unijske zastave le nekako en odstotek unijskih premogarjev in lastniki premogovnikov nimajo danes niti četrtine običajnega moštva v svojih rovih. Tudi v Indiani je odbila unija vse napade uniji sovražnih lastnikov in tako v Ohiju kot v Illinoisu stoji unija na izvanredno trdnih nogah. Hale je tudi dokazal, da ni padla produkcija v unijskih rovih mehkega premoga in da je znašala leta 1923 celih 35 odstotkov celokupne produkcije.

V svojem boju proti uniji so doživeli lastniki dosedaj le poraze. Sedaj ne morejo več importirati priseljencev, cenenih delavcev ter se morajo omejevati na to, kar je premogarjem dobro znano, da pregovore svoje delavce, naj zapuste unijo ter se vrnejo v staro suženjstvo. Ker pa ne morejo doseči v tem svojem prizadevanju nobenega uspeha, so prisiljeni plačevati unijske mezde. Kjer pa nočejo tega storiti, ne morejo dobiti delavcev.

Francija noče ničesar vedeti o razoroženju.

Pariško časopisje strogo napada stališče, katero so zavzele Združene države. — Namen, da se skliče razoroževalno konferenco, se je izjalovil.

ARIZ, Francija, 19. oktobra. — Miglaj predsednika Coolidga, da se skliče v Washingtonu novo razoroževalno konferenco, je zadel pri Francozih na velik odpor.

Francija se noče razorožiti in predlog nove razoroževalne konference se smatra tukaj za "neupravičeno vmešavanje Amerike v evropske zadeve" ali pa vsaj "časovno neprimernim".

Znani pariški list "Temps" izjavlja naslednje:

— Iz Washingtona došli migljaj za nadaljno razoroževalno konferenco ter s tem zvezanim olajšanjem finančnih davkov, vodi po nevarni poti. Treba je reči eno: Če bo to neposredna posledica sklenitve varnostnih dogovorov, bodo sledniji izgubili v naših očeh dosti svojega moralničnega in političnega učinka.

V istem smislu se izražajo tudi drugi listi in možje v javnem življenju.

Leon Baby je priobčil v nekem listu članek z naslovom: — Ne, zahvalimo se. — Člankar ne more izprevideti, na kak način se more predsednik Združenih držav vmešavati v evropske zadeve. V svojem članku pravi nadalje:

— Združene države goje nacijonalizem. Dežela je posejana z zastavami in vsepovsod je videti zastave in mornarice. Amerika je najboj oborožena dežela sveta. Amerika je imperijalistična. Mi se ne maramo vmešavati v njene razmere, a tudi ne trpimo nikakega vmešavanja v naše zadeve.

WASHINGTON, D. C., 19. okt. — Vsa znamenja kažejo, da bo splaval po vodi v soboto stavljeni predlog predsednika Coolidga, da se skliče v Washingtonu novo razoroževalno konferenco. Predsednik Coolidge je izjavil že v petek, da je izvedel vse, kar mu je znano glede konference v Locarno, iz časnikarskih poročil in da ne ve uradno ničesar. Vsled tega se domneva, da bo poteklo še precej časa, predno se bo razmišljalo o sklicanju nove razoroževalne konference.

V Ljubljani je umrl dr. Ivan Šusteršič.

Bivši voditelj slovenskih klerikalcev je podlegel dolgo trajni in težki bolezni. — Bil je mož železne volje, vzgledne pridnosti, vestnosti in točnosti.

7. oktobra ob pol 10. uri je umrl dr. Ivan Šusteršič, bivši deželni glavar kranjski, bivši organizator in voditelj SLS, dolgoletni državni poslanec ljubljanske okolice v dunajskem parlamentu.

Pokojni dr. Šusteršič je bolehal skoro že leto dni, vendar pa ni nikdar vprašal zdravnika za svet. Zadnje čase, ko se je njegova srčna napaka kritično poslabšala, ga je zdravil primarij dr. Jenko. Po njegovih izjavah si je nakopal bolezen s svojim napornim delom v prejšnjih letih, kateremu so se pridružili tudi razburljivi in težki pretresljaji prevratnih in poprevratnih dni.

Čez poletje se je dr. Šusteršič zdravil v Bolcanu, po povratku domov pa je odšel v Radenec, kjer ga je zadela kap. Ohromela mu je levo stran telesa. Prepeljali so ga v Ljubljano, ker se je njegovo stanje stalno slabšalo. Bolezen se je komplicirala, bolniku je popolnoma odpovedal želodec in šest dni ni ničesar zavžil. Do 5. oktobra je bil še pri popolni zavesti ter se je mnogo razgovarjal s svojo soprogo. Proti večeru pa že ni mogel več govoriti. 6. oktobra se je prič la agonija in 7. okt. ob pol 10. je končno nastopila smrt, ki je rešila bolnika hudega trpljenja.

Dr. Ivan Šusteršič je bil rojen dne 29. maja 1863 v Ribnici kot uradniški sin. Po dovršenih študijah (promoviral je leta 1889 v Gradcu) se je posvetil odvetniški karijeri ter je kmalu začel aktivno posegati v politiko. Takrat se je v slovenskem političnem življenju pripravljal velik preobrat. Pod vodstvom tedanjega profesorja dra. Mahniča je klerikalizem pričel svoj bojeviti pohod. Mladi dr. Šusteršič se je postavil v prvo vrsto intrasigentnih in s svojim nastopom na I. katoliškem shodu si je pridobil ugled in veljavo, da je bil splošno smatran za bodočega voditelja klerikalizma. Mladi koncipijent je pričakovanje v polni meri izpolnil. Kmalu je bilo vodstvo klerikalne politike v njegovih rokah. Dr. Šusteršič je postal ustanoviteljin organizator SLS in skoraj tudi njen diktator. Izredna politična nadarjenost, taktična spretnost in neumorna pridnost so mu pomagale od uspeha do uspeha. SLS je rastla z njim in on z njo. Postal je "nekronani vojvoda kranjski". Že l. 1896 je bil prvič izvoljen v deželni zbor, leta 1902 je postal poslanec v dunajskem parlamentu, leta 1912 je postal Šukljetov naslednik na stolu kranjskega deželnega glavarja.

Leta 1917, ko se je pričelo deklaracijsko gibanje, je Šusteršičeva zvezda začela ugašati. V parlamentu je stopil v ozadje, politika SLS je pričela hoditi po drugih potih, dr. Šusteršič je izgubil vodstvo. Deželni glavar je ostal do prevrata. Po izselitvi iz domovine je bival dr. Šusteršič na Solnograškem in Tirolskem.

Kot človek je bil pokojni dr. Šustršič mož železne volje in naravnost vzgledne pridnosti, vestnosti in točnosti. Za vedno ostane njegova slika kot ena najmarkantnejših v novejši zgodovini slovenskega dela našega naroda. Umrl je ne zapustivši bogastva.

HINDENBURG JE BAJE KRITIZIRAL COOLIDGE-A

V namišljenem pogovoru je Hindenburg napadel predsednika Coolidge-a. — List Panther, katerega izdajajo vsak teden nacijonalisti, je objavil "nazore" nemškega državnega predsednika glede izjav ameriškega predsednika v Omahi.

BERLIN, Nemčija, 19. oktobra. — Ko je včeraj ljudska množica zapuščala štadij, potem ko je državni predsednik von Hindenburg položil temeljni kamen za novi športni prostor, so nosili navzoči časnikarji seboj tedenski nacijonalistični list Panther, na kojega prvi strani je bil članek z velikim naslovom: — Hindenburg proti Coolidge-u. — Temu naslovu je sledil dolg izmišljen pogovor, v katerem je dal državni predsednik izraza svojemu mnenju glede govora Coolidge-a v Omahi.

Izvajanja tega lista pa bi bila popolnoma neupoštevana, če bi se ne tiskal v prostorih nacijonalistične Deutsche Tageszeitung, vsled česar je mogoče, da slednji listi simpatizira z izvajanji Pantherja. To nesramno spajanje imena Hindenburga z ugotovili, o katerih ne ve ničesar, predstavlja del kampanje nacijonalistov, ki so mnenja, da ne nudi pogodba, sklenjena v Locarno, Nemčiji zadosti, ter kampanje komunistov, ki domnevajo, da se obrača nova koalicija proti sovjetski Rusiji.

Cerimonija, katere se je udeležil Hindenburg, je bila značilna za današnji Berlin, kjer so vse nedelje posvečene izključno le športu. "Mladinsko gibanje", ki se je pojavilo v zadnjem času v Nemčiji, je zavzelo mesto zatrtega vojaškega vežbanja.

Stari predsednik, ki je še vedno vojak, čeprav se bliža starosti osemdesetih let, je zrl včeraj s tribune na različne športne prireditve, katere je izvajala nemška mladina. Prizor, ki se mu je nudil, je predstavljal Nemčijo kot je bila v preteklosti in kot hoče biti v bodočnosti.

Skrajna levica je odločno proti dogovoru, ki je bil sklenjen v Locarno, in ravno tako nezaupno je reakcijonarno časopisje, ki govori o dogovoru kot drugem Sedanu za nemško diplomacijo. Republikansko časopisje pa odločno podpira akcijo, katero je vprizorila vlada.

Obstreljevanje Tetuana. V Kanadi zopet poje palica.

TANGER, Marokko, 19. okt. — Rifske čete so zopet obstreljevale Tetuan, glavno mesto španskega Maroka. Ena granata se je razpočila na vrtu vrhovnega španskega komisarja. V mestu je izbruhnila velika panika, a izgube so bile neznatne.

Glavni stan Abdel Krima se nahaja sedaj v majhnem kraju Targuis, sredpota med Adžirjem ter francosko fronto. Že tekom preteklega leta so vstaši utrdili ta kraj ter zgradili pota na vse strani, da lahko transportirajo po njih težke topove.

V novem glavnem stanu imajo tudi velike zaloge živil ter vojnega materijala.

Vse kaže, da ni bil upravičen optimizem generala Primo de Rivere ter francoskega časopisja, da se bliža konec upora v Maroku. Dosedaj se je predalo premoči le par vstaških plemen za francosko fronto.

DENARNA IZPLAČILA
V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — $18.80 2000 Din. — $37.40 5000 Din. — $93.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir	$ 9.10	500 lir	$21.75
300 lir	$13.35	1000 lir	$42.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE $1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street — New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado	$6.00	*Za New York za celo leto*	$7.00
Za pol leta	$3.00	*Za pol leta*	$3.50
Za četrt leta	$1.50	*Za inozemstvo za celo leto*	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00.
Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

VEČNI MIR — NA BERGLJAH

Završilo se je to, kar je bilo vspričo stališča nemških državnikov neizogibno. Uveljavljen je bil sporazum v Locarno, in časopisje ima sedaj priliko oznanjati celemu svetu z debelimi, kričavimi napisi, da se ne bosta Nemčija in Francija nikdar več spoprijeli z orožjem v roki.

To je seveda naravnost gorostasna, vnebovpijoča bedastoča.

Pogodbe, varnostni dogovori, jamstva, dogovori med gentlemeni, vse to ne pomenja v našem času, polnem globokih nasprotstev, seveda ničesar drugega kot je pomenjala slavna belgijska nevtralitetna pogodba. Kakorhitro se bo zdel gospodarjem sveta trenutek primeren, položaj mikaven, bodo raztrgali te pogodbe kot je raztrgala Nemčija oni dogovor z izjavo, da je "a scrap of paper" (Ein Fetzen Papier) . . .

Dogovor v Locarno, katerega morajo seveda še odobriti parlamenti prizadetih dežel, izboljšuje francosko-nemške odnošaje. Nemčija je dobila par koncesij, pri kojih izpolnenju so vztrajali nemški mešetarji. Mesto Kolin bo oproščeno zavezniške posadke. Ustvarjeno bo varnostno ozemlje ob Renu. Arbitracijsko postopanje v mednarodnih zadevah je dobilo večji pomen in bolj splošno uporabo. Dogovor glede Saara bo nekoliko omiljen. In končno se bo vrnilo Nemčiji par njenih prejšnjih kolonij, — potem ko bo vstopila v Ligo narodov, — kot mandat, da se bo čutila republika Hindenburga kot enako z imperijalističnimi zmagovitimi silami vsaj v zadevi izkoriščanja in zatiranja kolonijalnih narodov.

Ali pa pomenja to "pomirjenje" francosko-nemških in s tem seveda tudi angleško-italijansko-belgijskih odnošajev napram Nemčiji v resnici utrditev miru Evrope in sveta?

Nikakor ne.

Vse kaže, sedaj v večji meri kot poprej, da se je to konsolidiranje zapadnih sil z vključenjem Nemčije izvedlo le v namenu, da se olajša skupno postopanje proti zvezi sovjetskih republik. Z drugimi besedami rečeno, so različne "gange" začasno zakopale svoje diference in sovraštva, da bodo lahko nastopile tem močnejše proti glavnemu sovražniku, — skupnemu sovražniku svetovnega kapitala.

Besedilo dogovora ni bilo še objavljeno. Vsled tega se moramo zanesti na napol-oficijozna poročila, katera so izdali zastopniki sil v Locarne, ki jamčijo mir. Ta poročila pa so skrajno romanjkljiva.

Tako se naprimer ne izve niti besedice, če bo ostala famozna določba glede prehoda čet, to se pravi, če bo lahko postala Nemčija ob kateremkoli času bojno polje zaveznških sil proti sovjetski Rusiji. Jasno je, da ni dobila Nemčija koncesij brez protiuslug. Vsled tega moramo s precejšnjo gotovostjo domnevati, da je ostala ta sramotna določba in da bo predstavljala vsled tega Nemčija vpadna vrata proti sovjetom.

Še ene stvari ne smemo pozabiti.

Kot gonilna sila je stala za vsem tem Anglija. Konferenca je bila delo Austen Chamberlaina, angleškega ministra za zunanje zadeve. Anglija se je prav posebno v zadnjem času izkazala kot veliko sovražnica Rusije. V Aziji, Ameriki in končno tudi v Evropi je pričela koncentrirati sile za boj proti ruski sovjetski republiki. Proti sovjetom vodi mednarodno propagando. Več kot enkrat je odklonila uravnavo angleško-ruskih diferenc potom konference ali potom diplomatičnih pogajanj.

Vsled tega ne preostaja nobene druga razlika kot to, da je bila Nemčija naravnost potegnjena v družbo zaveznikov, da lopne skupno z Anglijo, Francijo, Belgijo in Italijo po ruski sovjetski republiki ter jo, če mogoče, uniči.

Že danes pa se prorokuje, da gre pri tem le za poskus in poleg tega še za poskus, kateri bo vprizorjen z malo vrednimi sredstvi.

Dopisi.

New York, N. Y.

Veliki hrvatski umetnik in newyorškim Jugoslovanom tudi osebno jako priljubljen Zlatko Baloković začne jesensko sezono s koncertom v največji newyorški dvorani, Carnegie Hall, dne 28. oktobra zvečer.

Od zadnjega javnega nastopa v New Yorku je Baloković razen kratkega izleta na Angleško koncentriral v raznih ameriških mestih in zlasti v odličnih letoviščih. Njegovo ime v Ameriki je sedaj znano povsod in njegova reputacija je sedaj ustaljena v Ameriki. Občinstvo ga povsod šteje v vrsto največjih svetovnih vijolinistov.

Nekoliko nadpisov, s katerimi so razni ugledni časopisi začel: svoja poročila o Balokovićevem nastopu, že samo na sebi pokazuje, kaj ameriški kritiki mislijo o Balogoviću. "Baloković je orjak na goslih" — Cleveland News; "Zlatko Baloković je dosegel odličen uspeh", — New York Times; 'Baloković je sijajen umetnik' — Los Angeles Eaminer; "Vijolinist pokazuje mojstersko žemijalnost" — Los Angeles Express; On je obvladajuč, on je avtoriteta, on je globok, on je ganljivo človeški" — San Francisco Examiner; "Kdor ga posluša, se mora čuditi njegovemu tonu" — St. Louis Times; "Baloković je proslavljen kot nov Kreisler" — Washington Herald, itd. itd.

Šlo bi predaleč, da bi omenili vse izraze navdušenosti in priznavajoče ocene v tolikih ameriških listih. Vse pač dokazujejo, da Balokovićevo ime je danes v ustih vseh Amerikancev, ki ljubijo umetnost. Ker Zlatko nikoli ne pozablja omeniti, da je naših gor list, služi njegova slava tudi kreditu našega naroda tukaj in v stari domovini.

Na koncertu dne 28. oktobra bo Baloković podal občinstvu izbran program. Med drugimi naj omenimo Brammsovo sonato v D-molu, Smetanovo "Iz moje domovine", Goldmarkov 'Addagio' Chopinovo "Nocturno", Sarasteeovo "Romanza Andalusa", razne Kreislerove adapcije in druge.

Na klavirju ga bo spremljala odlična ameriška umetnica Miss Mariam Allen.

Vstopnice v predprodaji je dobivati pri uredništvih naših časopisov in na Box Office v Carnegie Hall ter na 33 West 42nd Street, Room 1448.

Girard, O.

Delavske razmere tu in okolici so bolj slabe kot dobre, dasi tukajšnja strojarna obratuje še dosti dobro. Jeklarne, katerih je v okolici največ, dodajo samo po 2 in 3 dni v tednu. Dasi to nekoliko zadržuje družabno življenje tukajšnjih Slovencev, vendar napredujejo vsa drutva, tako podporna kakor kulturna. Tudi Pevsko Društvo Ljubljanski Vrt kljub vsem težkočam dobro napreduje in bo priredilo 24. oktobra vinsko trgatev v Slovenskem domu. Pevci in pevke kakor tudi viničarji in viničarske se marljivo pripravljajo tako, da bo zabave dovolj za vse. Za ples bo igral izvrsten orkester in tudi za lačne in žejne bi najbolje preskrbljeno. Se ve, da tudi petja ne bo manjkalo. Zato so vabljeni vsi rojaki in rojakinje iz Girard ter bližnje in daljne okolice, da nas v največjem številu posetijo, ker pevski zbor "Ljubljanski Vrt" je vedno pripravljen povrniti vam milo za drago.

Pred časom je tudi pevsko društvo "Ljubljanski Vrt" apeliralo na vsa tukajšnja društva za pomoč slepcem v Sloveniji ter vprizorilo kolekto po vsej girardski okolici, ki se je obnesla v največjo zadovoljnost.

Nekatera društva so nato sama poslala darove v Ljubljano, zopet druga so izročila darove pevskemu društvu "Ljubljanski Vrt", da jih pošlje na pristojno mesto.

Upamo, da ona društva, ki se še niso odzvala, to v kratkem store.

Dosedaj je pevsko društvo sprejelo sledeče darove:

Darovi z Girard, O.:

Slov. pev. dr. "Ljubljanski Vrt" $25.00.

Dr. Ljubljana, št. 49 S. N. P. J. $10.00.

Dr. Sava, št. 18 S. S. P. Z., $10.

Socijalistični klub J. S. Z., št. 222, $5.00.

Andy Krvina $3.00.

Po $2.00 so darovali: Louis Blažič, Frank Peterca, Matt Leskovec, Frank Prevec, John Košin, John Anzels.

Po $1.50: Jernej Černe, Martin Zupančič.

Po $1.00: Ivan Križaj, Janez Križaj, Joe Lovrenčič, John Kunstelj, Frank Miheve, Frank Zalokar, Joe Leskovec, Anton Segina, Joe Kuss, Joe Sikyta, Frank Zorko, Anton Gabrovšek, Frank Lužar, st., Martin Škof, družina Potokar, John Cegoli, Frank Lozier ml., Anton Rostan, Matilda Rostan, Joe Piškur, John Matekovič, Martin Matekovič, Frank Verbič, Joe Urbane, Frank Gorene, Pavelj Jurjevčič, Andy Yančar, John Kočevar, John Dolčič, Fred Krumbergar, John Yaklevič, Mihael Strauss, John Anžiček, Anton Debrovole, Frank Kovač, Frank Gantar, Joe Leskovec, Mike Smith, Agnes Lešnak, Anton Nagode, John Pezdir, Leopold Leon, Anton Brezovšček, John Zore, Frank Vrhovec, John Tancek, Mike Lužar, Mike Arčan, Joe Cigole, Anton Dežman, Frank Klešnik, Anton Jelenc, Peter Yaklevich.

Po 50¢: John Cegole, John Galeti, Vinko Rostan, Albert Janške, Louis Pisanski, Joe Kamljane, Anton Eljaž, Katty Anžiček, Anton Selak, John Petkovšek, John Vidergar, Jim Račič, Martin Bajuk, John Savor, Sam Godec, George Polak, John Kuss, John Urbančič, Matt Rabselj, John Gaber.

Po 25¢: John Leskovec.

Darovi iz Warren, O.:

Društvo "Jan Hass", št. 321 S. N. P. J. $12.10.

Po $2.00: Anton Gorenc, Frank Kernič.

Po $1.00: Anton Žug, Jože Lunder, John Star, Chas. Tomažin.

Po 50¢ Joe Klančar, Frank Vrečar, Jack Tršin.

Darovi iz Niles, O.:

Po $1.00: Jack Miheve, Jack Župec, John Černe, Ignac Logar st., Jos. Pajnič, Mike Jerina, John Vrečar, John Kosanc.

Po 50¢: Anton Potočar, Janez Plahtar, Ignac Logar ml., Frank Bučar.

Darovi iz Youngstown, O.:

Po $1.00: John Rojšek, Josip Režek, Matt Matacič, Frank Jesih, John Taganel, Anton Kikel, Matevž Kikel, Petek Volk, John Kozlevčar.

Po 50¢: Lopis Semič, Frank Turšič, Josip Volk.

Po 15¢: Frances Kastelic.

Darovi iz Struthers, O.:

Po $1.00: Frank Mohar, John Krhin, Anton Mikolič, Louis Jaksetič. Vsega skupaj $177.50.

Vsem darovalcem se v imenu slepcev najlepše zahvaljujemo. Ves denar je odposlan Mestnemu magistratu v Ljubljani.

Vsi darovalci so uljudno prošeni, ako slučajno opazijo kako pomoto, da nam to nemudoma naznanijo.

Za Slovensko Pevsko Društvo "Ljubljanski Vrt":
Frank Gantar, predsednik.

BIVŠI NEMŠKI KRONPRINC IN NJEGOVA ŽENA

Ta najnovejša slika je bila vzeta v Oelsu v Šleziji. Bivši kronprinc se namerava posvetiti politiki.

Peter Zgaga

Če se dobro spominjam, je že minilo, oziroma bo v najkrajšem času minilo eno leto, odkar fehtari Kovertov list za sedemsto novih naročnikov. Pred enim letom je izjavil, da mu jih manjka semdesto. V vsaki izdaji posveti snubitvi teh sedem stotin najmanj polovico prestora. Toda v enem letu ni vjel še niti enega novega naročnika v nastavljeno past. V enem letu bi pa moral že vsaj toliko napredovati, da bi lahko zapisal: — Še šeststo devetdeset mi jih manjka.

*

V svoji zadnji številki je slovenskim naselbinam predpisal kvote, koliko naročnikov morajo prispevati.

*

S kvotami je dandanašnji težavna reč. S kvoto ni nobena beseda v tako tesni zvezi kot beseda deportacija. Če bi imel Koverta kdaj toliko dolarjev, kolikor iztisov njegovega lista bo deportiranih iz slovenskih naselbin nazaj, v farovž sv. Štefana, bi mu ne bilo treba nikdar več "delati za narod" in bi tudi "skrb za duševni blagor ameriških Slovencev" lahko mirne vesti obesil na klin.

*

Gospod Grdina v Clevelandu naj pokoplje svojo trmo in planko, ki mu zakriva jasen pogled, pa bo s tem pogrebom toliko zaslužil, da bo prav lahko plačal obljubljenih sto dolarjev nagrade ter mu bo še par tisočakov ostalo v druge dobrodelne namene.

*

Ker ženske nočejo odnehati in ker je precejšen mraz pritisnil, si grejejo kola kolena z malimi steklenicami. Tozadevno poročilo sem čital in sem tudi videl fotografijo modnega dekleta, ki ima na nogavičji podvezi obešeno malo stekleničico, katera baje proizvaja gorkoto. Kaj je v tisti steklenici, pa poročilo ne omenja. Ali vrela voda, ali sedemdeset-procentno žganje.

*

Neki zdravnik je baje dokazal, da dobe ženske, ki pušijo cigarete, rdeče nosove.

Ker se pa rdečega nosu vsakdo brani, — tudi ženske, — bodo najbrž začele čikati.

*

Le pomisli prijatelj, na kraen trenutek, ko se bo sklonila k tebi, prav pošteno pljunila, stisnila čik v pest ter te poljubila z besedami: — Ah, ljubi moj, kako te mam rada.

*

V Združenih državah je največ avtomobilov. Nič zato — to je vendar znamenje napredka in blagostanja. Le to me jezi, ker so vsi ti avtomobili na vsaki cesti, preko katere moram iti.

*

Prohibicijski agenti v New Yorku so izvohali, da pijejo nekateri ljudje razne tonike za lase, katere kupujejo pri brivcih.

Nekatere tonike vsebujejo po devetdeset procentov alkohola.

Morajo že imeti presneto kosmate želodce.

*

V domovini je umrl dr. Ivan Šušteršič, nekdanji vodja slovenskih klerikalcev.

*

Možak je bil visoko nadarjen nenadkriljiv organizator ter svetovno izobražen človek.

Edina njegova napaka je bila da ni delal soglasno s svojo vestjo.

Kajti kdorkoli dela v soglasju s svojo vestjo, ne more posvetiti svojih sil in zmožnosti slovenskemu klerikalizmu.

*

V primeroma kratkem razdobju sta sledila drug drugemu — Tavčar in Šušteršič.

Vse življenje sta si bila temeljita nasprotnika — oba velika in mogočna.

*

S svojim življenjem in delovanjem sta pa dokazala, da uboga in izčrpana mati domovina še vedno zamore roditi sinove, katerim povprečnež niti do kolen ne seže.

Iz Jugoslavije.

Izsušcvanje močvirij v Južni Srbiji.

V direkciji vod se intenzivno bavijo z raznimi gospodarskimi vprašanji Južne Srbije. V prvi vrsti gre za izsušenje Katlonova pri Skoplju. Na ta način bi se pridobilo nad 33.000 hektarov plodne zemlje. V zadnjem času se je z aeroplanov fotografiral teren in se bodo po posnetkih izdelali načrti, ki bodo do konca leta dovršeni, tako da se bo v to svrho potrebni kredit lahko postavil že v proračun za prihodnje leto. Na Ovčjem polju se prirede potrebni vodnjaki.

Smrt ruskega generala.

Na zagrebški kliniki je umrl ruski general David Konstantinovič, star 64 let.

Nova partija kovanega denarja.

Te dni se iz Anversa v Belgiji odpošljota v Jugoslavijo nadaljni dve partiji kovanega denarja, vsaka po 20 milijonov dinarjev. Pošiljatev prispe na Sušak vkratkem. V eni teh partij so kovani dinarski novci, ki pridejo takoj v promet.

Zagoneten umor jug. državljana v Sofiji.

V nekem hotelu v Sofiji je bil umorjen jug. državljan Kolenič, rodom iz Južne Srbije. Morilci so izginili brez sledu. Najbrže gre za političen umor. V jugoslovanski koloniji v Sofiji je umor povzročil veliko razburjenje.

Roparski napad v vlaku.

Da se gode po vlakih tatvine in da moraš na vsaki vožnji računati z žeparji, je že stara stvar, včasih pa se človeku pripeti lahko celo kaj hujšega. Te dni se je iz Zidanega mosta vozil proti Ljubljani Bohanec Omar Ramić. V istem kupeju se je nahajal tudi mlak potnik. Ko je vozil vlak skozi predor pri Hrastniku, je zgrabil neznanec Ramića za vrat, ga pričel dušiti, z drugo roko pa mu poskušal odvzeti listnico, ki jo je imel v notranjem žepu suknjiča. K sreči pa se je Ramić lopova obvarovati. Čim je vlak prihitel iz predora, je Ramić ukrotil napadalca in ga v Ljubljani predal stražnici. Tu so spoznali v njem 22letnega bivšega pisarniškega pomočnika Ivana Balena iz Kršnjev pri Gradcu, nevarnega železniškega uzmoviča. Balen je imel pri sebi cel šop železniških kart za različne proge. Predan je bil deželnemu sodišču.

23 mesecev po nedolžnem v verigah.

O bogatem muslimanskem veleposestniku Čani-begu v Skoplju se je predlanskim mnogo pisalo. Bil je obdolžen, da je umoril svojo ženo Milico, ki je bila pred možitvijo učiteljica v Skoplju. Sodišče je Čani-bega obsodilo na 23 mesecev v težkih verigah. Pri reviziji procesa, ki se je vršil te dni, pa so zdravniki dokazali, da je Milica izvršila samomor. Čanibeg je bil oproščen in izpuščen takoj iz ječe.

Grozna drama v Osijeku.

V Osijeku je prišel na policijski urad vajenec mizarskega mojstra Antona Pinterja, ter naznanil, da je pri njegovem mojstru stanovanje zaklenjeno in da se klicanju nikdo ne odzove. Ko je policija odprla vrata, se ji je nudil grozen prizor: Pinterja so našli obešenega in s krvjo oškropljenega, v drugi sobi pa je nezavestna in težko ranjena ležala na tleh njegova priležnica Esti Jakobi, ki je bila prenešena v bolnico.

Po mnenju zdravnikov se je drama odigrala okrog polnoči. Pinter je star 69, Jakobljeva 47 let. Le s težavo je v bolnici zamogla izjaviti, da je Pinter ponoči prišel pijan domov ter jo s sekiro napadel. Misleč, da je že mrtva, se je Pinter v drugi sobi obesil.

Štrajk lesnih delavcev v Bosni.

V veliki parni žagi Krivaja d. d., prej Eisler & Ortlieb, v Zavidoviču, so med delavstvom in podjetjem nastale v zadnjem času diference zaradi plač. Ker so intervencije sarajevske delavske zbornice ostale brez uspeha, je izbruhnil štrajk. 3500 delavcev je zapustilo delo. Tudi pri podjetju Gregersen d. d. štrajka 1000 delavcev, ker jim hoče podjetje znižati plačo za dvajset odstotkov.

Mesec dni nepretrganega spanja.

V Hercegovini se je v zadnjem času pojavila v nekaterih krajih bolezen mrtvičnostnega spanja. V selu Izvor spi neka deklica že mesec dni in jo vkljub vsem poizkusom doslej niso mogli zbuditi.

Spavajoči deklici vlivajo po cevki mleko v usta, da jo na ta način ohranijo pri življenju.

Smrt dveh zaslužnih Črnogorcev.

Črna gora je izgubila te dni dva svoja najboljših sinov, dva stara borca in navdušena propagatorja ideje združenja Crne gore s Srbijo, oziroma Jugoslavijo.

V Danilovgradu je umrl 2. okt. 85 let stari borec, Bajo Jovović, znan po vsej Črni gori po svoji hrabrosti in junaški preteklosti. Pokojni Bajo je bil sin slovitega Mušike Jovovića, ki so ga Turki leta 1852 aretirali, privezali za konjske repe in vlekli potem od Jelenka do Spuža, ker je nesrečnež med groznimi bolečinami izdihnil svojo dušo.

Od leta 1865 do 1880 je bil pokojni Bajo dvorjanik kneza Nikole ter se je udeležil vseh bojev proti Turkom v tej dobi, kakor tudi znane bitke na Vučjem Dolu leta 1876. Naslednje leto je eden izmed njegov sinov padel v boju s Turki pri Jelenku. Bajo Jovović je bil odlikovan s številnimi črnogorskimi redi in kolajnami, kakor tudi z ruskim križcem sv. Jurija. Bil je poznan v sej Črni gori, v svojem plemenu Pavićev pa je užival poseben ugled in spoštovanje.

Istega dne je umrl na Cetinju v visoki starosti cetinjski prota Krsto Matanović, dolgoletni dvorni črnogorski svečenik in dobrovoljec v vojnah za nodvisnost Srbije.

Nov hrvatski federalistični list.

V Zagrebu se pričel izhajati tednik 'Hrvatski seljački narod', ki ga izdajata za "Hrvatski narodni federalistični klub" Radićeva disidenta posl. Mato Jagatić in Stjepan Uroić.

VAŠI PRIHRANKI SO VAŠA NAJBOLJŠA ZASLOMBA!

Najsibodo še tako skromni, vendar so Vam zaslomba, na kojo se lahko zmiraj zanesete.

Hranjenje je že samoobsebi vrlina in korist, a temvečja je korist, ako se prihranki naložijo v sigurno banko, katera plačuje primerne obresti.

Vložite tedaj svoje prihranke pri nas na —

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

kjer Vam nosijo 4% obresti na leto. Mesečno obrestovanje. Sigurnost zajamčena pod nadzorstvom države New York.

Vse bankovne posle izvršujemo brzo, točno in solidno.

NAJSTAREJŠA JUGOSLOVANSKA POTNIŠKA POSLOVNICA V AMERIKI!

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Požari v antracitnih rovih.

Piše — Harry Proper.

Enega konsumenta antracitnega premoga imamo, mogoče največjega, ki se niti malo ne briga za stavko antracitnih premogarjev. Ta konsument ne bo niti malo prizadet, neglede na to, kako dolgo bo trajala stavka, kako visoko bodo navite cene in kako redek bo postal kos pristnega trdega premoga. Ta konsument stoji visoko nad mešetarenji in prepiri unijskih premogarjev in premogarskih baronov, nad zavlačevanji in neprilikami prevažanja ter pomanjkanja železniških kar. Stoji celo nad vlado in vsi ti napori kurilne administracije v preteklosti niso niti malo prizadeli dobave antracitnega premoga za tega konsumenta.

Na temelju vsega, kar smo povedali dosedaj, bi človek domneval, da mora biti tak konsument ali odjemalec prav posebno razvajeno dete lastnikov premogovnikov. Ne ena stvar pa bi ne mogla biti bolj oddaljena od resnice kot taka domneva. Čeprav je ta odjemalec tekom zadnje polovice stoletja porabil na milijone ton najboljšega antracitnega premoga, se ga delodajalci vendar boje kot črne kuge. Še več, izdali so že velike svote, da prekinejo dobavo premoga za tega odjemalca. Pri tem pa so bili uspešni le deloma, in dočim prosjačijo drugi odjemalci zaman za tono ali dve, se zajeda ta odejmalec še nadalje globoko v premogovne sklade severo - iztočnega pennsylvanskega gričevja.

V tem slučaju imamo opravka z odjemalcem, ki večno visi kot Damoklejev meč nad glavami onih ki spravljajo premog iz globin zemlje. Opustošenja tega starodavnega sovražnika rovov niso bila tako očividna v poljih antracitnega premoga kot v onih mehkega. Manj pogosto se je pojavil požar v rovih trdega premoga ter upihnil življenje stotih mož ali več z enim samim žarečim dihom kot pa se zgodi to tako pogosto v rovih mehkega premoga. To je tudi vzrok, da ve splošna javnost tako malo o tem. Kljub temu pa so požari uničili številna človeška življenja, skoraj od prvega pričetka trgovskega proizvajanja antracitnega premoga od leta 1820 naprej, in denarna vrednost premoga pod zemljo obenem z vrednostjo druge uničene lastnine je tako velika, da je vsaka cenitev izključena, ker presega naša pojmovanja.

Prav tako je navesti število rovskih požarov, ki so se završili tekom več kot enega stoletja proizvajanja trdega premoga. Taki požari izbruhnejo le preveč pogosto in včasih v največjih in najboljše opremljenih rovih, drugič pa v manjših napravah. Pogosto so požari posledica neprimerne eksplozije dinamita ali smodnika ali pa malomarnosti premogarjev. — Le redkokdaj je mogoče ugotoviti vzrok požara, ker pogine tajnost z žrtvijo ali žrtvami vred. — Včasih divja tak požar po teden, dva ali celo par mesecev, predno se posebnim odelkom premogarjev opremljenih s čeladami za umetno dihanje, posreči ustaviti ga. Včasih pa divja tak požar cela leta, dokler ni izčrpana premogovna žila v onem delu ter ne ugasne požar sam od sebe.

Milijoni ljudi, ki so odvisni od antracitnega premoga glede dobave gorkote in udobnosti, bi se lahko greli ob takem ognju. Včasih obsega požar žilo, ki je le deset čevljev debela in ki pokriva ozemlje desetih akrov, a v drugih slučajih gori žila, ki je trideset ali še več čevljev debela in ki pokriva na stotine akrov.

Največji teh požarov pa je Summit Hill požar, kajti ta požar divja že celih 66 let ter se tiče žile, ki je 50 čevljev debela in ki pokriva 175 akrov. Tekom teh let je zgorelo na milijone ton trdega premoga. Nekateri domnevajo, da je zgorelo 14 milijonov, drugi pa, da je osem milijonov in Lehigh Coal and Navigation Co., ki je lastnica rova, je izdala že nad tri milijone dolarjev v boju proti temu požaru.

Čuden slučaj je, da je izbruhnil ta rovski požar, ki zavzema brez dvoma prvo mesto glede uničevalnosti, v prvem rovu, katerega so izrabljali v trgovskem obsegu, ki je dejanski uvedel dobo antracitne industrije. S Summit Hill je pričel Josiah White leta 1820 pošiljati majhne množine premoga v Philadelphio. Ob onem času in do leta 1840 se je obratovalo ta rov kot kak kamnolom. — Premog je segal skoraj prav do površine zemlje in vsled tega ni bilo treba več let delati rovov.

To je bilo v Mammoth Vein ali žili, kakor so jo imenovali od tedaj naprej. Ta žila sega skoro od enega konca antracitne pokrajine do drugega, od Lykens pa do bližine Harrisburga, severoiztočno od Scrantona. Pri Summit Hill je bila žila najboljša, kajti petdeset čevljev skoraj čistega premoga je ležalo skoro na površini.

Do leta 1859 so ta površinski premog odkopali in proizvajanje premoga je napredovalo s pomočjo rovov in galerij, ko so februarja istega leta zasledili požar na dnu nekega hodnika v rovu. Lahko si predstavljamo vznemirjenje premogarjev, čeprav nimamo nikakih podatkov glede nesreč ter tudi veliko skrb foremanov in inženirjev. Tedaj ni bilo šele na razpolago nikakih modernih priprav, da se odpošlje ljudi na pozorišče požara ter poskusi, da se ustavi razširjanje ognja, so morali biti spojeni z veliko nevarnostjo. Ne vemo, kakšni so bili ti prvi poskusi, a znano je, da so se izjalovili. Par let pozneje namreč krog leta 1860 in naprej, kažejo zapiski, da se je požar razširil tako zelo, da je sklenila premogovna kompanija poslužiti se herojskih sredstev, da reši ostalo svojo lastnino.

Prilika, da se pogasi požar ali da se ga zaduši, pa je že davno minila. Vsi dohodi pod zemljo, celo najbolj oddaljeni so morali biti nedostopni vsled strašne vročine. Predstavljajte si vročino, katero daje od sebe majhen kup žarečega premoga v povprečni peči ter pomnožite ta kup tako, da bo segal petdeset čevljev globoko, tisoč in petsto čevljev na široko in se stezal na dolžino skoro ene milje!

Pri požaru na Summit Hill pa ni bilo nobenih vrat, katera bi bilo mogoče odpreti ali pa zapreti. Dejansko tudi ni bilo najmanjše prilike, da se ogleda požar ter ugotovi, kako daleč sega. Edino merilo je bilo razširjenje ozemlja vročine, ki je postala naravnost neznosna, da se je prodrlo v obseg požara.

V dneh Državljanske vojne so pričeli kopati zarezo preko domnevane poti požara. Odstranili so plast zemlje ter skale ter izkopali nato premog. Istega postopanja se poslužujejo sedaj gozdarji, ko se bore proti gozdnim požarom. Več let se je zdelo vsem prizadetim, da se je na ta način posrečilo zabraniti razširjanje požara. Kakih petnajst ali dvajset let pozneje pa je novo središče vročine pod zemljo dokazalo, da se je poskus ponesrečil in premogovna kompanija je bila izpostavljena izgubi dela svoje najbogatejše lastnine.

Nato so skušali zadušiti požar. Neštevilne, po šest palcev široke luknje so izvrtali na razdaljo petindvajsetih čevljev preko celega bazina ter jih napolnili v upanju, da bodo izpolnile vse odprtine ter zadušile požar. Ta metoda se je istotako izjalovila.

Položaj je postal tedaj naravnost bupen. Če bi se ne našlo hitro sredstva ali sredstev, da se ustavi požar na Summit Hill, ni bilo nobenega jamstva, da ne bo mogoče opustošena cela pokrajina. Skalnata odeja, v katero je bil zavit premog, je postala tako vroča, da se je požar lahko razširil na druge sklade, čeprav so bili ločeni od dejanskega požara s skalami.

Treba je bilo vprizoriti končni napor, s katerim se je dejansko pričelo v pričetku tekočega stoletja. To je bilo velikansko podjetje, ki je določalo odprto zarezo šestnajst čevljev široko, segajočo preko celega bazina. Iz te zareze naj bi se odstranilo zemljo in skele do maksimalne globine 116 čevljev ter nato izkopalo spodaj ležeči premog potom šestih rovov. Inženirji pa se niso zadovoljili z enostavnim odprtim prostorom kot sečjo proti požaru. Sklenili so popolnoma zapečatiti pot požara, in v ta namen so sklenili postaviti velike zidove iz konkreta, po 18 palcev debele. Ti zidovi naj bi stali ob obeh straneh zareze, z nadaljno sečjo iz ilovice.

Tozadevno delo je postalo prava dirka s požarom, ki je potiskal tik za delom ter se vedno bolj bližal delavcem. Ko se je izkopavanje poglobilo, je postajala vročina vedno neznosnejša. Najprvo so odstranili plast zemlje in skal ter izkopali nato rove. Nato so vzeli ven premog ter pričeli postavljali zidove iz konkreta. Vsaka skupina delavcev, ki je prišla navzdol, je čutila, kako postaja vročina vedno bolj neznosna. — Mesto po osem ur, so pričeli delati ljudje najprvo po šest, potem po štiri, tri in končno po dve uri na šifto. Ker pa sta bili celo dve uri preveč, se je skrčilo delovni čas na eno uro in končno na dvajset minut, kajti to je bilo vse, kar je moglo prenesti človeško telo.

Spričo tega napada se je moral požar na Summit Hill umakniti. Inženirji pa niso bili zadovoljni s tem. Čeprav so bili prepričani, da je požar ustavljen, je pomenjala vročina, ki je prihajala celo skozi teh 16 čevljev ovire iz konkreta in ilovice zlokobno svarilo. Sklenili so čakati, da bo vročina prodrla skozi to oviro ter nadaljevati z odkopavanjem površinske plasti in premoga onstran ognjene ograje prav tako hitro kot bi bilo mogoče vršiti delo.

Imamo pa še nadaljno vrsto požarov v antracitni pokrajini, ki je prav tako zagonetnega izvora in včasih prav tako trdovratna, čeprav je spojena z manjšimi izgubami. Vsakdo, ki je potoval ponoči skozi antracitno ozemlje, pozna to vrsto požarov. Ko se vije vlak mimo velikih črnih poslopij, kjer drobe in lomijo premog, je opaziti dušljivi smrad gorečega žvepla.

To so goreči "culm" nasipi, kjer se je vnel premog, zmetan tja pred davnim časom, ko so konsumenti lahko izbrali premog, katerega so hoteli kupiti. Podnevi izdaja le smrad po žveplu te goreče nasipe. Ponoči pa je opaziti na takih mestih raznobarvne plamenčke.

Požari v premogovnikih predstavljajo eno najbolj resnih ekonomskih trošenj ter ga bodo predstavljali še dolgo časa.

BREZPLAČNO Ta krasni komad vtisnjenega stekla za labelne BREZPLAČNO

Star in Magnolia Mleko

Če uporabljate te vrste kondenziranega mleka za kuho ali pri jedi, kjerkoli rabite mleko in sladkor, boste prištedile delo in denar. Vsaka stvar, pri kateri jih uporabljate, je bogatejša. Cenene so, ker se dobro vzdrže, se ne pokvarijo in jim ni treba ledu. Vedno je dobro imeti par konev, pripravljenih v omari za hipno uporabo.

BREZPLAČNO

Razen vseh teh dobrin lastnosti dobite tudi dragocena darila za te labelne. Zgoraj vidite naslikano razno posodo iz finega vtisnjenega stekla, ki bo krasila vaš dom ter jo je lahko dobiti za labelne s teh konev. Gospodinje se od časa do časa preskrbujejo s takimi posodami. To posodo je mogoče dobiti samo v naših premijskih trgovinah. Po pošti je ne pošiljamo. Začnite danes hraniti labelne ter jih odnesite v bližnjo premijsko prodajalno, navedeno spodaj.

PREMIJSKE TRGOVINE

NEW YORK CITY
44 Hudson Street near Duane Street
426 West 42nd Street near Ninth Avenue
1427 Third Avenue near 80th Street
near Madison Avenue
61 East 125th Street

BRONX, N. Y.
578 Courtlandt Avenue near 150th Street, Bronx

BROOKLYN, N. Y.
570 Atlantic Avenue near 4th Avenue
2 Sumner Avenue near Broadway

LONG ISLAND CITY
44 Jaekson Avenue near 4th Street

JERSEY CITY, N. J.
350 Grove Street near Newark Ave
584 Summit Avenue near Newark Avenue

Začnite danes hraniti lebelne za dragocena božična darila.

ZA GOSPODINJE

Piše ISABEL LE KAY

Slovenska gospodinja v Ameriki vedno z veseljem sprejema nasvete, s pomočjo katerih zamore boljše vršiti svoje dolžnosti kot gospodinja in mati. Na tem mestu bomo vsak teden objavili članek, ki bo zanimal vsako dobro gospodinjo.

NAVODILO Štv. 73.

Navodilo za kuho.

Najbolj zanimiv način za pripravo cornflakes je zmešati jih z narezanimi bananami ali breskvami ali pa z zrelimi jagodami. Pridenite mleka in smetane ter dovolj sladkorja, da bo sadje sladko. Če jeste cornflakes same, ne potrebujejo sladkorja ker so že dovolj oslajene in začinjene tekom kuhanja ali peke. Poslužite se nocoj sledečega navodila in videli boste, kako dobro hrano lahko pripravite z zrnato jedjo kot so corn flakes.

CORN FLAKE CHARLOTTE

2½ čaše cornflakes

2 čaši oslajene jabolčne polivke

skorja ½ limone

sok polovice oranže ali limone

V namaščeno ponev dajte dobro zdrobljenih cornflakes; pokrite s precejšnjo porcijo jabolčne polivke, pridenite sadni sok in skorjo. Na vrh denite masla. Pecite petnajst minut v vroči peči (400F). Prinesite na mizo z utepeno smetano.

Nasveti za kuhinjo.

Če pečete navaden puding, je najboljše, da namažeet z mastjo.

Ako pustite čaj ali kavo dalj časa odkrito; bo izgubila svojo moč in duh. Če delate polivko, se poslužite dela smetane, mesto samega mleka. Na ta način bo polivka dosti bogatejša.

Ko mešate testo za kek ali muffinse, se poslužujte ilovnate posode in lesene žlice.

Ko preiskušate candy ali frosting, je najboljše, da položite ponev na eno strani peči.

Da preprečite slaboten okus čaja ali kave, ji pridenite ščepec soli.

Nasveti za dom.

Iz usnja lahko odpravite mastne madeže s pomočjo terpentina ali bencina. Potem pa izmijte madeže z dobrim tikalom.

Če hočete odstraniti pečatni vosek s svile, odpraskajte vosek ter namažite z bencinom ali alkoholom.

Da odstranite krvne madeže s finega belega platna, kateri so se napravili, če ste se pri šivanju zbodili v roko, vlijte na čisto cunjico nekoliko peroksida ter izbrišite.

Predno položite preprogo na pod, pokrite tla s časopisi. To bo preprečilo širjenje mrčesa, kajti mrčes ne ljubi tiskarskega črnila. Pa tudi preproga vam bo dalj časa trajala.

Nasveti za lepoto.

Da dobro izgledate, ne zadostuje samo, da ste popolnoma čisti, ampak je treba še več raznih malenkosti, da je vaša zunanjost lepa. Česati se morate tako, da izrazite najlepše dele svojega obraza ter manj lepe prikrijete. Velike važnosti je uporaba pravilnega pudra. — Izberite si puder ki se zlaga z vašo poltjo, da boste izgledali lepi in ljubki. Napudrajte se s plošnatim pudralom, katerega je treba večkrat izprati. In potem vaš parfum. Vaša toaleta res ni popolna in ni končana, če nimate na sebi malo parfuma, kar poveča vašo draženost. Čistoča in lepa zunanjost sta tako potrebni v življenju kot vaša vsakdanja hrana.

Osebno zdravje.

Vi lahko pripravite otroku lunč za v šolo v lepih škatljah za lunč, katere so dandanes naprodaj in s tem se izognete nepotrebnemu zavijanju. Thermos steklenice ohranjajo tekočino mrzlo ali gorko kot je pač potrebno v tem ali onem letnem času. Pri sendvičih se poslužujte vedno drugačne vrste kruha—pšeničnega, rženega itd. in v nijh naj bo vedno kaj drugega. Včasih dajte otrokom malih otrobjih muffinsov. Posebno z dateljni jih imajo radi. Včasih je tudi dobra kaka zrnata jed. Jajca jim dajte včasih trdo kuhana v sendvičih ali v solati. Za dezert jim dajte surovo ali kuhano sadje. Pudingi naj bodo iz koruznega škroba, riža, pečenega custarda ali želatine; mali piškoti naj bodo s sadjem.

Mi priporočamo naslednje izdelke:

Če hočete mleko in sladkor obenem, ni boljšega mleka kot je Star in Magnolia Mleko, ki je naprodaj pri vsakem grocerju. Polegtega lahko hranite labelne ter dobivate zanje dragocena darila.

ZEMLJA SE BOLJ POČASI VRTI

Učenjaki trde, da se dan ali doba, v kateri se zemlja zavrti okoli svoje osi, počasi daljša. To s proučevanjem prejšnjih solnčnih mrkov ugotovljeno najdbo je pred kratkim obširno obrazložil Ernest Brown, profesor matematike in astronomije na univerzi Yale. On pravi, da se nam sicer ni bati, da bi se zemlja pričela majati in bi se končno prenehala vrteti. Morda bi s utegnilo to nas kdaj zgoditi, toda šele v skrajno bodočih časih. Brown pravi, da znaša vsled tiste počasnosti natalo podaljšanje dneva ali dobe samo približno eno desetino sekunde v tisoč letih. Toda najdba tako male izpremembe po tako dolgi dobi je že sama na sebi triumf magnetične astronomije. Da pri zemeljski rotaciji ne more biti vse prav v redu, se je zdelo pred dvemi stoletji velikemu angleškemu astronomu Halley-ju, ki je opazil, da se ne da ob njegovem času znano gibanje meseca spraviti v pravi sklad z onim prejšnjih stoletij. Potem sta bili postavljeni v razjasnjevanje tega nesoglasja dve teoriji. Ena pravi, da je kriva na tem privlačna moč drugih planetov, druga pa, da morsko valovanje napravi zemsko gibanje počasneje. Tekom zadnjih deset let se je ugotovilo po natančnih računih, da oceansko valovanje v resnici pojasnjuje ta pojav. Morda pa pridejo čez čas drugi učenjaki, ki pobijejo Brownove trditve in nas osrečijo z drugimi, pred katerimi se ne bomo plašili kakor se ne pred Brownovimi.

PREROKOVANJE O NOVI KATASTROFI

Conan Doyle, ki se peča zadnje čase osobito s spiritizmom, napoveduje na temelju vesti, ki jih je dobil baje spiritističnim potom z onega sveta, bližajočo se strašno svetovno katastrofo. "Visoki duhovi," tako pravi znameniti pisatelj in fantast, smatrajo to katastrofo za neizogibno, ker se drugače človeštvo nikoli ne reši materijalizma. Človeštvo čakajo težki časi. Začne se neviht vpadi in krvavi spopadi, morja preplavijo svoje obale, vulkani začno bruhati ognjeno lavo itd. Kdaj pride do teh pojavov v prirodi, še ni točno ugotovljeno, vendar pa čas strašne katastrofe ni več daleč. V poslanicah z onega sveta se omenjajo leta 1925. in 1928. Ta poročila smatram za povsem resna, pravi Conan Doyle, obenem pa verujem v blagodejne posledice svetovne katastrofe. Svetu je res potreben tak udarec da se končno spametuje in spozna, kaj je pravi namen človeka na zemlji. Človeštvo bo težko kaznovano, toda duhovno bogastvo bo ohranjeno. Srečni bodo tisti, ki prežive to katastrofo. Če se ljudje ne poboljšajo, se ne morejo izogniti svoji usodi.

Conan Doyle je znan kot eden največjih fantastov, dasi ni mogoče zanikati, da se je že marsikatero prorokovanje njemu podobnih pisateljev v tej ali oni obliki uresničilo.

DVOJE VELIKIH TATVIN

"Petit Parisien" poroča iz Belgije o drzni tatvini, katero so odkrili policijski organi v Anversi. Tam je bila organizirana posebna družba mednarodnih tatov, ki je krada diamante. Družba je bila sijajno organizirana ter je imela sotrudnike v raznih evropskih državah. Dokazano je, da je vzdrževala posebno živahne zveze s Portugalsko.

Tatvine so se vršile večinoma na račun neke belgijske firme ter znaša več milijonov frankov. Glavni krivci so sedaj pod ključem, nekaterim pa se je posrečilo pobegniti, predno so prišli v roke pravice.

O drugi tatvini javljajo iz Šoavskih Toplic na Češkoslovaškem. Neki mu tamošnjemu draguljarju so neznani tatovi odnesli tri kilograme čistega zlata, tri četrt kilograma kovanega zlata, večjo množino zlatih opilkov, zlato verižico in kukalo ter različne druge drage kamne. Vrednost vseh teh predmetov znaša več milijonov čeških kron. Oblasti zasledujejo storilce ki so trenutno še na svobodi.

Raztrgana od lokomotive.

V Zavrtnici pri Zagrebu je prišla 55-letna kmetica, Katica Premuš, na dosedaj nepojasnjen način pod vlak in jo je lokomotiva strahovito razmesarila. Nesrečnica je bila na obisku pri svojem sinu Filipu, ki je železniški policist.

Pravna komisija zveze narodov

je razpravljala o Rolainovem poročilu glede mirne rešitve mednarodnih sporov. Člani komisije so debatirali predvsem o definiciji pojma "napadalna vojna". Lansko zasedanje zveze narodov je namreč izjavilo, da je vsaka napadalna vojna mednarodni zločin. V sedanji resoluciji pa se glasi, da bi mogla biti mednarodni zločin. To spremembo so zahtevali izvedenci, ki menijo, da je treba sprejeti primerno formulo, ker ni prišlo do ratifikacije ženevskega protokola.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

PO DVAJSETIH LETIH

Banalna pariška policijska storija, tatvina ali fingirana tatvina para copat za devet frankov je dvignila za hip zaveso pozablje nosti, ki je skrivala Terezijo Humbertovo in njeno sorodstvo. Pred dvajsetimi leti je spravil slučaj Humbertove ves svet na noge. Poročevalci vseh svetovnih listov so prispeli v Pariz, da bi mogli vsako uro brzojaviti o dogodkih v zadevi "velike" Terezije in njenih pomočnikov, ki jih je prištevala takratna kronika med največje goljufije 19. stoletja. Bili so to naravnost genijalni goljufi, ki so živeli dolga leta kot indijski nabobi in kazali menice sijajno fundirane zakladnice, dasi je bila slednja samo fingirana. Te dni so aretirali na nekem trgu v Parizu starčka, ki je nameraval ukrasti par copat. Spočetka mož ni hotel priznati, kdo da je, pozneje je pa izjavil, da je brat zloglasne Terezije Humbertove, ki stanuje zdaj na Batignolskem boloarju. Ta brat, Roman Daurignac, je igral v zadevi Humbertovih zelo važno vlogo. Predstavljal je nečaka Henry Crawforda, tistega dozdevnega miljardera, o katerem so Humbertovi trdili, da so njegovi dediči. Pozneje se je mož izdajal za upravnega svetnika famozne "Dosmrtne rente", ki ji je nasedlo toliko naivnežev. V psevdonimih in ljubavnih pustolovščinah je bil sploh velik mojster. Pred sodiščem je izjavil o svoji sestri in obenem nezakonski ženi, s katero je imel otroka, da vseh deset let, odkar se poznata, ni imel toliko časa, da bi se z njo oženil. Predno se je spečal s svojo sestro, je gospodaril Daurignac na svojo pest po Argentiniji, Madžarskem in na Uralu, kjer je našel baje bogate žile zlata, da sam ne ve, kam bi z njim. Vse to je bila seveda gola laž.

Po prestani kazni je živel še dolgo zelo razkošno. Od zloglasne rodbine Humbertovih je bil on zadnji, ki je resigniral na sijajno življenje dozdevnega miljarderja. Končal je na pariškem trgu, kjer so ga zalotili pri tatvini copat. Drugi člani te pustolovske rodbine žive zdaj zelo skromno. Romanov brat Emil je dobil po prestani kazni službo v neki pisarni in živi s svojo družino v pariškem predmestju Asnieres, kjer je stanovala nekaj časa pri njem tudi Tereza. Pozneje se je preselila v mesto ter se poročila z nekim zakotnim slikarjem. Samo Roman je ostal še trdoglav. Pustolovska žilica mu ni dala miru, dokler se ni vjel povodom malenkostne tatvine, ki kaže, kako nizko je padel nekdanji lastnik tujih milijonov.

MENIH MORILEC

Lvovski listi priobčujejo podrobnosti o strašnem zločinu v tamkajšnjem karmelitanskem samostanu. Morilec pater Adam se je te dni sam javil na policiji. Policijskemu uradniku je izjavil, da je imel že delj časa namen nekoga ubiti, da se maščuje nad ljudmi, ki so se mu posmehovali radi abnormalnosti. Zločin je izvršil na ta način, da se je ponoči zaklenil v celico patra Idece. Ko je slednji stopil v celico, ga je udaril po glavi tako, da se je zgrudil na tla. Nato je tako dolgo tolkel po patrovi glavi, da je nesrečna žrtev izdihnila. Po zločinu je odšel mirno v svojo celico, kjer je takoj zaspal. Zjutraj zgodaj je odšel sam na policijo in prijavil zločin. Na policiji je priznal, da je dobil kot diak sifilis, ki ga pa ni hotel lečiti, ker se je sramoval. Vsi znanci so ga smatrali za norca. Pogosto se mu je pripetilo, da je moral nenadoma zapustiti prižnico, ker ni mogel končati pridige. Zato so se mu ljudje posmehovali. Policija je prepričana, da je morilec duševno bolan in da je izvršil zločin v stanju duševne zmedenosti.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Knjigarna "Glas Naroda"

MOLITVENIKI:

Duša popolna ..... 1.—
Marija Varhinja:
v platno vezano ..... .70
v usnje vezano 1.50
v fino usnje vezano 1.70
Rajski glasovi:
v fino platno vezano 1.10
v usnje vezano 1.50
v fino usnje vezano 1.70
Skrbi za dušo:
v usnje vezano 1.65
Sveta Ura:
fino v platno vezano, z debelimi črkami ..... .90
v usnje vezano 1.60
Nebesa Naš Dom:
v usnje vezano 1.50
v fino usnje vezano 1.80

ANGLEŠKI MOLITVENIKI: (ZA MLADINO.)

Child's Prayerbook:
v barvaste platnice vezano .30
Child's Prayerbook:
v belo kost vezano 1.10
Key of Heaven:
v usnje vezano ..... .70
Key of Heaven:
v najfinejše usnje vezano.... 1.20

(ZA ODRASLE.)

Key of Heaven:
v fino usnje vezano 1.50
Catholic Pocket Manual:
v fino usnje vezano 1.30
Ave Maria:
v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE:

Angleško-slovenski slovar (Dr. Kern) 5.00
Angeljska služba ali nauk kako naj se k sv. maši streže .10
Dva sestavljena plesa: četvorka in beseda spisano in narisano .... .35
Domači živinozdravnik 1.25
Govedoreja .75
Higiena Somatologie, pouk kako se ohrani zdravje, t. v. 1.50
Jugoslavija, Melik 1 zvezek 1.50
2. zvezek 1—2 snopič 1.80
Knjiga o lepem vedenju, Trdo vezano 1.00
Kako se postane ameriški državljan .15
Knjiga o dostojnem vedenju ..... .50
Mlekarstvo s črticami za živinorejo .75
Nemško - angleški tolmač 1.20
Največji spisovnik ljubavnih pisem .80
Nauk pomagati živini ..... .60
Naša zdravila ..... .50
Nemška slovnica ..... .60
Nemščina brez učitelja —
1. del ..... .30
2 del ..... .30
Pravila za oliko ..... .65
Perotninar ..... .60
Psihične motnje na alkoholski podlagi ..... .75
Praktični računar ali hitri računar .75
Praktični sadjar trd. vez. 3.00
Poljedelstvo. Slovenskim gospodarjem v pouk ..... .35
Sadno vino ..... .50
Slovenska narodna mladina, obsega 452 str. 1.50
Slovensko-angleška slovnica, s slovarjem trdo vezana 2.00
Slovenska slovnica za sredne šole, (Breznik) ..... 1.—
Slovensko-italjanski in Italj.-slov. slovar 1.00
Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar ..... .50
Spretna kuharica (trdo vezana).... 1.45
Sveto Pismo stare in nove zaveze, lepo trdo vezana 3.00
Umni čebelar ..... 1.—
Umni kmetovalec ali splošni poduk, kako obdelovati in izboljšati polje .30
Vošilna knjižica ..... .50
Veliki slovenski spisovnik raznih pisem. Trdo vezano 1.80
Veliki Vsevedež ..... .80
Varčna kuharica (Remec) trda vez. 1.50
Zbirka lepih zgledov, duhovnikom v porabo v cerkvi in šoli, 11 zvezkov skupaj 2.50
Zgodovina S. H. S., Melik
1. zvezek ..... .45
2. zvezek 1. in 2. snopič ..... .70

RAZNE POVESTI IN ROMANI:

Aškerčevi zbrani spisi:

Akropolis in piramide ..... .80
Balade in romance trd. vez 1.25
broš. ..... .80
Četrti zbornik trd. v. ..... 1.—
Junaki ..... .80
Mučeniki ..... .80
Peti zbornik trd. v. 1.10
broš. ..... .90
Primož Trubar trd. v. ..... 1.—

Amerika in Amerikanci (Trunk) .. 3.—
Andersonove pripovedke trda vez. .75
Agitator (Kersnik) trdo vez. ..... 1.—
Azazel trda vez ..... 1.—
Andrej Hofer ..... .50
Boy, roman trd. vez. ..... .90
Beneška vedeževalka ..... .35
Belgrajski biser ..... .35
Beli rojaki, trdo vezano 1.00
Bisernice 2 knjigi ..... .80
Brez zarje trda vez ..... .90
Besi (Dostojevski) t. v. 1.50
Bele noči (Dostojevski) t. v. ..... .75
Balkanska Turška vojska ..... .80
Balkanska vojska, s slikami ..... .50
Surska vojska ..... .40
Bilke (Marija Kmetova) ..... .25

Cankarjeva dela:

Grešnik Lenard t. v. ..... .90
Hlapec Jernej ..... .50
Moje življenje t. v. ..... .90
Podobe iz sanj t. v. ..... 1.—
broširano ..... .75
Romantične duše trda vez .... .90
Zbornik trd. v. 1.20
Mimo življenja t. v. ..... 1.—
broširano ..... .80

Cvetke ..... .25
Ciganova osveta ..... .35
Čas je zlato 30
Cvetina Borograjska ..... .50
Čarovnica starega gradu ..... .25
Četrtek t. v. ..... .90
Dolenec, izbrani spisi ..... .60
Dolf z orožjem ..... .50
Dve sliki — Njiva, Starka — (Meško) ..... .60
Dolga roka ..... .60
Devica Orleanska ..... .50
Duhovni boj ..... .50
Dedek je pravil. Marinka in škrateljčki ..... .40
Dekle Eliza ..... .60
Elizabeta ..... .35
Fabijola ali crkev v Katakombah .. .45
Fran Baron Trenk ..... .35
Filozofska zgodba ..... .60
Fra Diavolo ..... .50
Gozdovnik (2 zvezka) 1.20
Godčevski katekizem ..... .25
Golem, roman ..... .70
Gusarji ..... .90
Hči papeža 1.25
Hadži Murat, trda vez. ..... .80
Hedvika ..... .35
Helena (Kmetova) ..... .40
Humoreske, Groteske in Satire, vez. .80
broširano ..... .60
Iz dobe punta in bojev ..... .50
Iz modernega sveta, trda vez. 1.40
Jutri (Strug) trd. v. ..... .75

Jurčičevi spisi:

Sosedov sin, broš. ..... .40
5. zvezek; Sosedov sin — Sin kmetskega cesarja — Med dvema stoloma trd. v. ..... 1.—
broširano ..... .75
6. zvezek; Dr. Zober — Tugomer tr. 1.20
broširano ..... .75

Karmen, trdo vez. ..... .40
broširano ..... .30
Krivec, roman, trd. vez. ..... .75
Kralj zlate reke ali Črna brada .... .45
Kazaki, povest iz Ruskega ..... .70
Kraljevič in berač ..... .25
Kuhinja pri kraljici g. nožici, francoski roman ..... .40
Lucifer 1.50
Ludovika Beozija ..... .25
Ljubice Habsburžanov ..... .40

Levstikovi zbrani spisi:

1. zv. Pesmi — Ode in elegije — Sonetje — Romance, balade in legende — Tolmač. ..... .70
2. zv. Otročje igre v pesencah — Različne poezije — Zabavljice in pušice — Ježa na Parnas — Ljudski Glas — Kraljedvorski rokopis — Tolmač. ..... .70
3. zv. Povesti in potopisi ..... .70
4. zv. Kritike in znanstvene razprave. ..... .70
5. zv. Doneski k slovenskemu jezikoslovju ..... .70
Zbrani spisi trd. vez ..... .90
Poezije trd. vez ..... .90

Ljudska knjižnica:

1. in 2. zvez. Znamenje štirih trdo vezana 1.00
2. zv. Darovana. Zgodovinka povest ..... .50
3. zv. Jernač Zmagovac. — Med plazovi ..... .50
4. zv. Malo življenje ..... .65
5. zv. Zadnja kmečka vojska ... .75
7. zv. Prihajač ..... .60
9. zv. Kako sem se jaz likal, (Brencelj) ..... .60
10. zv. Kako sem se jaz likal, (Brencelj) ..... .60
11. zv. Kako sem se jaz likal, (Brencelj) ..... .60
12. zv. Iz dnevnika malega poredneneža, trdo vezano ..... .60
14. zv. Ljubljanske slike. — (Brencelj) ..... .60
15. zv. Juan Mistrja. Povest iz španskega življenja ..... .60
16. zv. Be v Ameriko. Po resničnih dogodkih ..... .60

Milčinskijevi spisi:

Igračke, trda vez. ..... 1.—
broš. ..... .60
Muhoborci, trd. v. ..... 1.—
Pravljice, trda vez ..... .90
Tolvaj Mataj, trd. v. ..... .90

Mali ljudje. Vsebuje 9 povesti Trdo vezano 1.00
Mjada Ljubezen, trd. v. 1.75
Mimo ciljev, tr. vez ..... .60
Mladih zanikernežov lastni životopis .75
Mrtvo mesto ..... .70
Mrtvi Gostač ..... .35
Materina žrtev ..... .80
Mussolino ..... .40
Mali Klateš ..... .70
Mesija ..... .30
Mirko Poštenjakovič ..... .30
Mož z raztrgano dušo. Drama na morju. (Meško) ..... 1.—
Malenkosti (Ivan Albrecht) ..... .25
Mladim srcem. Zbirka povesti za slovensko mladino ..... .25
Notarjev nos, humoreska ..... .35
Narod ki izmira ..... .40
Naša Ančka ..... .35
Naša vas, 1. del, 14 povesti ..... .90
Naša Vas, II. del, 9 pov. ..... .90
Nova Erotika, trd. vez. ..... .70
Naša leta, trda vez ..... .80
Naša leta, broširano ..... .60
Na Indijskih otokih ..... .50
Naseljenci ..... .30
Novele in črtice ..... .90
Na Preriji ..... .30
Nihilist ..... .40
Narodne pripovedke za mladino .. .40
Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka 1.50

Narodna biblioteka:

Kranjska čebelica ..... .90
V gorskem zakotju ..... .35
Krvna osveta ..... .35
Za kruhom ..... .35
Črtice iz življenja na kmetih ..... .35
Babica 1.00
Berač ..... .35
Amerika, povsod dobro, doma najbolje ..... .35
Boj s prirodo, Treskova Urska .... .35
General Lavdon ..... .35
Spisje ..... .35
Beatin dnevnik ..... .60
Grška Mytologija 1.00
Rimska Mytologija 1.00
Svitoslav ..... .35
Z ognjem in mečem 3.00
Nekaj iz ruske zgodovine ..... .35
Zaroka o polnoči ..... .35
Božja kazen ..... .35
Emanek, lovčev sin ..... .35
Napoleon I. ..... .75
Obiski. (Cankar). Trdo vezano 1.40
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka .. .25
Ogenj tr. v. 1.30
Ob tihih večerih, trda vez. ..... .90
Padajoče zvezde tr. v. ..... .90
Plat. zvona trd. vez ..... .90
Pesmi v prozi, trdo vez. ..... .70
Prigodbe čebelice Maje trda vez.. 1.00
Pabirki iz Roža (Albrecht) ..... .25
Pasti in zanke. Kriminalni roman .. .35
Pariški zlatar ..... .35
Pingvinski otok tr. v. ..... .90
Povest o 7. obešenih t. v. ..... .90
Pod svobodnim solncem 1. zv. 1.00
Plebanuš Joanes tr. vez. ..... 1.—
Pod krivo jelko. Povest iz časov Rokovnjačev na Kranjskem ..... .50
Poslednji Mehikanec ..... .30
Pravljice H. Majar ..... .30
Povesti, Berač s stopnjic pri sv. Roku .35
Pot bolesti trd. vez. 1.00
Požigalec ..... .25
Praprečanove zgodbe ..... .25
Patria, povesti iz irske junaške dobe .20
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu ..... .25
Pet tednov v zrakoplovu. Trd. vez. 1.50
Pol litra vipavca ..... .30
Ptice selivke, trda vez. ..... .75
Pikova dama (Puškin) ..... .30
Pred nevihto ..... .35
Pravljice in pripovedke (Košutnik)
1. zvezek ..... .40
2. zvezek ..... .40
Pegan in Lambergar ..... .70
Rablji, trda vez ..... .75
Rastoči mesec (Tagore) t. vez .... .60
Razkrinkani Habsburžani (Larish) .. .35
Revolucija na Portugalskem ..... .30
Rinaldo Rinaldini ..... .50
Slovenski šaljivec ..... .40
Slovanska knjižnica. Zbrani spisi, vsebuje 10 povesti ..... .60
Suneški invalid ..... .35
Skozi žrno Indijo ..... .50
Sanjska knjiga Arabska 1.50
Sanjska knjiga, nova velika ..... .90
Spake, humoreske, trda vez ..... .90
Strahote vojne ..... .50
Sveta noč, zanimive pripovedke ... .30
Strup iz Judeje ..... .75
Simon Jenko zbrani spisi ..... .90
Sosedje tr. v. ..... .60
Svetobor ..... .50
Stritarjeva Anthologija trda vez .. .90
Sisto Sesto, povest iz Abrucev ..... .30
Sylfanje (Govekar), vez. 1.20
Šoštak, samotarka (Kumanova) vez. .50
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman ..... .30

Sveta Notburga ..... .35
Sredozimci, trd. vez. ..... .60
broš. ..... .40

Shakespeareve dela:

Macbeth, trdo vez. ..... .90
Othelo tr. v. ..... 1.—
Sen kresne noči tr. vez ..... .90

SPISI KRIŠTOFA ŠMIDA:

1. zv. Poznava Boga ..... .30
3. zv. Pridni Janezek in Hudobni Miheo ..... .30
7. zv. Jagnje ..... .30
8. zv. Pirhi ..... .30
13. zv. Sveti večer ..... .30
14. zv. Povodenj ..... .30
15. zv. Pavlina ..... .30
17. zv. Brata ..... .30

SPLOŠNA KNJIŽNICA:

Št. 1. Ivan Albrecht: Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., broš. 0.35
Št. 2. Rado Murnik: Na Bledu, izvirna povest 181 str., broš. .... .50
Št. 3. Ivan Rozman: Testament, ljudska drama v 4 dej., broš. 105 str. ..... .35
Št. 4. Cvetko Golar: Poletno klasje, izbrane pesmi, 184 str., broš. .50
Št. 5. Fran Milčinski: Gospod Fridolin Žolna in njegova družina, veselomodre črtice I., 72 str., br. 0.25
Št. 6. Ladislav Novak: Ljubosumnost, veseloigra v eem dejanju, poslovenil Dr. Fr. Bradač, 45 str., broš. ..... .25
Št. 7. Andersenove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Utva, 111 str., broš. ..... .35
Št. 9. Univ. prof. dr. France Veber: Problemi sodobne filozofije, 347 str., broš. ..... .70
Št. 10. Ivan Albreht: Andrej Ternouc, relijefna karikatura iz minulosti, 55 str., broš. ..... .25
Št. 11. Pavel Golia: Peterčkove poslednje sanje, božična povest v 4. slikah, 84 str., broš. ..... .35
Št. 12. Fran Milčinski: Mogočni pristan, narodna pravljica v4 dejanjih. 91 str., broš. ..... .30
Št. 13. V. M. Garšin: Nadežda Nikolajevna, roman, poslovenil U. Žun, 112 str., broš. ..... .30
Št. 14. Dr. Karl Engliš: Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris , 236 str., br. .80
Št. 16. Janko Samec: Življenje, pesmi, 112 str., broš., ... .45
Št. 17. Prosper Marimee: Verne duše v vicah, povest, prevel Mirko Pretnar, 80 str., ... .30
Št. 18. Jarosl. Vrchlicky: Oporoka lukovškega grajščaka, veseloigra v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradač, 47 str., broš. .... .25
Št. 19. Gerhart Hauptmann: Potopljeni zvon, dramatska bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 str., broš. ..... .50
Št. 20. Jul. Zeyer: Gompači in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 154 str., broš. ..... .45
Št. 21. Fridolin Žolna: Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II., 73 str., broš. ..... .25
Št. 22. L. N. Tolstoj: Kreutzerjeva sonata, roman, poslov. Fran Pogačnik, 136 str., broš. ..... .50
Št. 23. Sophokles: Antigone, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str., br. .30
Št. 24. E. L. Bulwer: Poslednji dnevi Pompejev, I. del. 355 str., broš., ... .80
Št. 26. L. Andrejev: Črne maske, poslov. Josip Vidmar, 82 str. br. .35
Št. 27. Fran Erjavec: Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str., broš. ..... .35
Št. 28 Veronika Deseniška ..... .75
Št. 35. Gaj alustij Krisp: Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 128 str., broš. ..... .50
Št. 36. Ksaver Meško: Listki, 144 str., ... .65

Spilmanove pripovedke:

2. zv. Maron, krčanski deček iz Libanona ..... .25
3. zv. Marijina otroka, povest iz kavkaških gora ..... .25
4. zv. Praški judek ..... .25
6. zv. Tri Indijanske povesti ..... .30
9. zv. Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz Japnskega ..... .30
10. zv. Zvesti sin. Povest iz vlade Akbarja Velikega ..... .25
11. zb. Rdeča in bela vrtnica, povest .30
12. zv. Korejska brata. Črtica iz misjonov v Koreji ..... .30
13. zv Boj in zmaga, povest ..... .30
14. zv. Princeja Huronskega glavarja. Povest iz zgodovine kanadske .. .30
15. zv. Angelj sukinjev. Braziljska povest ..... .25
16. zv. Zlatokopi. Povest ..... .30
17. zv. Pravič med Indijanci ali vožnja v Nikaragvo ..... .30
18. zv. Preganjanje Indijskih misjonarjev ..... .30
19. zv. Mlada morsarja. Povest .30
Tatič, Bevk, trd. vez. ..... .75
Tri povesti (Flaubert), trd. vez. .. .75
Tri povesti grofa Tolstoja ..... .50

Tri novele, tr. v. ..... .90
broš. ..... .70
Tunel, trda vez. 1.00
Turki pred Dunajem ..... .60
Trenutki oddiha ..... .40
Vesele povesti ..... .30
Vera (Waldova) broš. ..... .35
Viknjeva repatica (Levstik) vez. 1.—
Vrtnar, Rabindranath Tagore broš. ..... .60
trdo vezano ..... .75
Volk spokornik in druge povesti za mladino 1.00
Valentin Vodnika izbrani spisi ..... .30
Vodnik svojemu narodu ..... .25
Zgodba Napol. huzarja vez. ..... 2.—
Zmisel smrti ..... .60
Zadna pravda ..... .50
Zmaj iz Bosne ..... .80
Zlatarjevo Zlato 1.00
Za miljoni ..... .65
Ženini naše Koprnele ..... .35
Zmote in konec gospodične Pavle .35
Zgodovinske anekdote ..... .30
Zločin v Orsevalu 246 str. ..... 1.—
Zločin in kazen 304 str. 2.50

Zbirka slovenskih povesti:

1. zv. Vojnomir ali poganstvo ..... .35
2. zv. Hudo brezdno ..... .35
3. zv. Vesele povesti ..... .35
4. zv. Povesti in slike ..... .35
5. zv. Študent naj bo. Naš vsakdanji kruh ..... .65

Zbrani spisi za mladino (Gangl):

1. zv. trdo vezano. Vsebuje 15 povesti ..... .50
2. zv. trdo vezano. Pripovedke in pesmi ..... .50
3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 povesti ..... .50
4. zv. trdo vezano. Vsebuje 8. povesti ..... .50
5. zv., trdo vezano. Vinski brat .... .50
6. zv. trdo vezano. Vsebuje 10 povesti .50

Umetniške knjige s slikami za mladino:

Pepelka; pravljica s slikami 1.60
Rdeča kapica; pravljica s slikami .. 1.00
Seguljčica; pravljica s slikami 1.00
Trnoljčica, pravljica s slikami 1.00
Knjige za slikanje:
Mladi slikar ..... .75
Slike iz pravljic ..... .75
Knjige za slikanje dopisnic, popolna z barvami in navodilom:
Mlada greda ..... $1.—
Mladi umetnik 1.20
Otroški vrtec 1.20
Za kratek čas 1.20
Zaklad za otroka 1.20

IGRE:

Beneški trgovec. Igrokaz v 5 dejanj .60
Burke in šaljivi prizori, eno in več dejank ..... .84
Dolina solz. 3. enodejanke: Dva svetova. Dedščina. Trpini 1.00
Dnevnik. Veseloigra v 2 dejanjih.. .30
Cyrano de Bergerac. Hoerična komedija v 5 dejanjih. Trdo vezano 1.70
Divji lovec. Narodni igrokaz s petjem v 4 dejanjih ..... .50
Eda, drama v štirih dejanjih ..... .30
Hlapec Jernej, v 9 slikah ..... .50
Krivoprisežnik. Narodna igra s petjem v 3 dejanjih ..... .35
Mati, Meško, tri dejanja ..... .70
Marta, Semenj v Richmondu 4 dejanja ..... .30
Starinarica. Veseloigra v 1 dejanju .30
Ob vojski. Igrokaz v štirih slikah.. .30
Sovražnik žensk, enodejanka, ... .35
Poljub, v dveh dejanjih ..... .30
Tončkove sanje na Miklavžev večer.
Mladinska igra s petjem v 3 dejanjih .60
R. U. R. drama v 3 dejanjih s predigro (Čapek) vez. ..... .45
Revizor, 5 dejanj trda vezana ..... .75
Ujetnik carevine, veseloigra v 2 janjih ..... .30
Veronika Deseniška, trda vez. 1.50
Za križ in svobodo, igrokaz v 5 dejanjih ..... .35

Ljudski oder:

3. zv. Miklova zala, 5 dejanj ..... .70
4. zv. Tihotapec, 5 dejanj ..... .60
5. zv. Po 12 letih, 4 dejanja ..... .60

Zbirka ljudskih iger.

3. snopič. Mlin pod zemljo. Sv. Neža, Sanje ..... .60
9. snopič. Na Betlehemskem poljanah. Kazen ne izostane. Očetova kletev, Čašica kave ..... .30
12. snopič. Izgubljen sin, V. ječi, pastirici in kralji, Ljudmila, — Planšarica ..... .30

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.
Ne naročajte knjig, katerih ni v ceniku. Knjige pošiljamo poštnino prosto.

"GLAS NARODA"
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York

G. K. CHESTERTON:

ČETRTEK.

Poslovenil Oton Župančič.

PETNAJSTO POGLAVJE.

Tožnik.

Ko je šel Syme po koridorju, je zagledal tajnika, stoječega vrh velikega stopnišča. Nikdar še ni opazil na njem tolike plemenitosti. Ogrnjen je bil v dolgo haljo, čisto črno, po sredi pa se mu je vlekla široka proga, vsa bela kakor en sam trak luči. Symeu ni bilo treba niti malo brskati po spominu, takoj se je domislil, da je bila prvi dan ustvarjena luč iz teme. Tajnikova obleka je bila živ izraz tega simbola.

Na stopnicah sta srečala Ratcliffa, v pomladanje zeleni lovski opravi, katere vzorec je kazal gosto drevje s prepletajočimi se vejami. Zakaj on je predstavljal tretji dan, ko je bila ustvarjena zemlja in zelenina na nji.

Skozi širok, nizek prehod so stopili v zelo prostoren angleški park razsvetljen s premnogimi plamenicami in kresovi; v njih odsvitu se je prelival silen karneval plesočih ljudi v pestrih oblekah. — Lej tam moža preoblečenega v mlin na veter z velikanskimi krili, onega tam v slona, zopet druegga v zrakoplov; zadnja dva kakor da namigujeta na burkaste dogodke današnjega dne. Čudno je spreletelo Symea, ko je zagledal plesalca oblečenega v velikanskega kljunorožca s kljunom enkrat tolikim kakor je bil sam — čudni ptič, ki se mu je zapičil v misli kot živo vprašanje, ko je drl po zoološkem parku.

Na eni strani trate, ki je mrgolela plesavcev, se je dvigala zelena vzvišenina, nekaka terasa, kakoršne se nahajajo pogosto na takih starinskih vrtovih.

Tam je, stalo v polukrogu sedem velikih sedežev, prestolov za sedem dni. Gogol in doktor Bull sta že sedela, profesor je šele sedal. Vsi so bili dobro označeni in primerno oblečeni.

Zaporedoma so stopali popotniki na teraso in sedali na svoje čudne stole. In ko so bili vsak na svojem mestu, se je vzdignil od trate navdušen hrup, kakor kadar sprejemajo množice kralje. Možje, ki so jim bili pripravljeni ti prostori, so bili ovenčani s posebnimi lavorikami, a sprednji sedež je bil še prazen.

Syme je sedel na levi strani tega prestola in tajnik na desni. — Tajnik se je ozrl preko praznega stola v Symea in rekel s stisnjenimi ustnami:

— Še sedaj ne vemo, ali ni na polju umrl.

Komaj je zaslišal Syme te besede, že je zapazil na morju človeških obrazov pred seboj pretresljivo, a hkrati prelepo izpremembo, kakor da se je za njegovo glavo nebo odprlo. A bil je samo Nedelja, ki je molče kot senca stopil mimo njih in sedel na svoj prostor na sredi. Oblečen je bil v preprosto, v čisto, strašno belino; in lasje so mu vili kakor srebrn plamen nad čelom.

Kres je začel počasi pojemati; mračne gruče so se zgrinjale čezdaljebolj okrog velikih kotlov, ali pa se porazhajale smeje se in klepetaje po vežah stare hiše. Kmalu jih je pohajkovalo samo še kakih desetero po vrtu; in potem samo četvero. Nazadnji je tekel zadnji zaostali plesalec v hišo, kriče za svojimi tovariši. In sedmorica zagonetnih mož je ostala sama, kakor sedem kamenih kipov na kemenih sedežih. Niti eden ni izustil besede.

Nato se je oglasil Nedelja, a tako sanjavo, kakor da nadaljuje pomenek, ne kakor da ga začenja.

— Jedli in pili bomo pozneje, — je rekel. — Ostanimo še malo skupaj, ki smo se ljubili s tako bridkostjo, in smo se tako dolgo borili med seboj. Sedel sem v temi kjer ni ničesar ustvarjenega, in bil sem vam samo glas, ki vam je veleval pogum in nadnaravno krepost. Čuli ste glas v temi, in potem ga niste čuli nikdar več. Solnce na nebu ga je zanikovalo, vsa človeška modrost ga je zanikovala. In kadar sem se vam pokazal v dnevni svetlobi, sem ga vam zanikoval jaz sam.

A vi ste bili možje. Niste pozabili svoje skrivnosti in svoje časti, čeprav se je vesoljno stvarstvo pretvorilo v natezalnico, da bi vam jo izvilo. Vedel sem, kako blizu pekla ste bili. Vem, Četrtek, kako si križal meč s kraljem Satanom, vem, Sreda, kako si izgovoril moje ime ob uri brez upa.

Popolna tišina je bila na vrtu pod zvezdami, potem pa se je tajnik, nepotolažljivi, obrnil proti Nedelji in rekel s hrapavim glasom:

— Kdo si? Kaj si?

— Jaz sem Sabat, — je rekel oni in se ni genil. — Mir Gospodov.

Tajnik je skočil pokoncu in je stal in mečkal dragoceno obleko v rokah.

— Vem, kaj hočeš reči, — je zavpil, — in baš tega ti ne morem oprostiti. Vem: ti si zadovoljstvo, optimizem, kakor se pravi, poslednja sprava. No, jaz se nisem spravil. Ako si bil ti mož v temni sobi, zakaj si bil tudi Nedelja, žalitev solncu in njega luči? Ako si nam bil že spočetkoma oče in prijatelj, zakaj si nam bil tudi najhujši sovražnik?

Nedelja ni odgovoril niti besede; počasi je okrenil svoje kamenno obličje proti Symeu, kakor da ga hoče nekaj vprašati.

— Ne, — je rekel Syme, — jaz ne čutim tako divje. Jaz sem vam hvaležen, ne samo za vino in gostoljubnost tukaj, nego za marsikateri čisti beg in svoboden boj. Toda vedel bi rad. Duša in srce sta mi tukaj tako čista in mirna kakor ta-le stari vrt, a razum mi neprenehoma vpije: vedel bi rad!

Nedelja se je ozrl v Ratcliffa, ki je rekel s svojim čistim glasom:

— Meni se zdi tako bedasto, da bi bili vi na obeh straneh in bi sami sebe pobijali.

Bull je rekel:

— Jaz ne razumem ničesar, a srečen sem. Zares, dremota me prevzema.

— Jaz nisem srečen, — je rekel profesor z glavo v dlaneh, — zato ker ne razumem. Pustili ste me, da sem zabredel malo preblizu pekla.

In potem Gogol s svojo absolutno otroško preprostostjo:

— Rad bi vedel, zakaj sem moral toliko prestati.

Nedelja ni pregovoril, nego je sedel z brado v močni dlani in je strmel v daljo. Naposled je rekel:

— Čul sem po vrsti vaše pritožbe. In tukaj-le se je prišel še eden pritoževat, poslušajmo še njega.

Pojemajoči ogenj v velikem košu je vrgel zadnji, dolg soj kakor progos topljenega zlata preko temne tratine. Proti temu svetlemu traku so se odražale noge črno oblečene bližajoče se postave. Imel je lepo tesno obleko z dokolenkami, kakoršno so nosili služabniki v tej hiši, le da ni bila modra, temveč čisto črna. Ob boku je imel, kakor služabniki, meč. Šele ko je dospel čisto tik polukroga, kjer je sedela sedmorica in je dvignil glavo, da bi jih pogledal, je videl Syme jasno široko, skoraj opičje lice svojega starega prijatelja Gregoryja z bujnimi rusimi lasmi.

— Gregory, — je zinil Syme in napol vstal s stola. — Torej vendar enkrat pravi anarhist.

— Da, — je rekel Gregory, ki se je siloma zadržal, da ni bruhnil v grožnje, — jaz sem pravi anarhist.

— In napočil je dan, — je zamrmral Bull, — ki je po vsej priliki res zadremal, — da so stopili božji sinovi pred Gospoda, in z njimi je prišel tudi Satan.

— Prav imate, — je rekel Gregory ter se ozrl naokrog. — Jaz sem uničevalec. Uničil bi svet, da morem.

Patetično čustvo je prešinilo Symea in začel je pretrgano, brez zveze:

— O nesrečnež! — je vzkliknil. — Poskusite biti srečni! Ruse lase imate, kakor vaša sestra.

— Moji lasje, rdeči kakor rdeči plameni, bodo požgali svet, — je rekel Gregory. — Mislil sem, da sovražim vse stvari na svetu bolj nego more človek sovražiti karkoli; a sedaj vidim, da ne sovražim ničesar bolj nego vas!

— Jaz nisem vas nikoli sovražil, — je dejal Syme zelo otožno.

Tedaj so bruhnili iz tega nepojmljivega stvora zadnji gromi.

— Vi! — je zavpil. — Vi niste nikoli sovražili, ker niste nikoli živeli. Dobro vem, kaj ste vsi skupaj, od prvega do zadnjega — vi ste ljudje, ki imajo moč v rokah. Policija ste — visoki, rejeni možje s smehom na ustih, možje v modrih oblekah s svetlimi gumbi. Vi ste zakon, ki ga ni še nihče premagal. Mi uporniki blebečemo seveda vsakovrstne neumnosti o tem ali onem zločinu vlade. Neumnost vseskupaj! Edini zločin vlade je, da vlada. Neodpustljiv greh najvišje oblasti je, da je najvišja. Ne preklinjam vas, ker ste kruti. Ne preklinjam vas — dasi bi vas smel — ker ste prijazni. Preklinjam pa vas, ker ste na varnem! Na kamenih svojih prestolih sedite in niste niti enkrat stopili raz nje. — O, vse bi vam odpustil, vam, ki vodite človeštvo, samo če bi vedel, da ste le eno uro trpeli smrtne bolečine, kakor sem jih jaz. . .

Syme, trepetajoč od glave do nog, je planil.

— Jaz vidim vse, — je zakričal, — vse, kar je. Zakaj se mora vsaka stvar na svetu, pa če je še tako neznatna, boriti proti vsemu vesoljstvu? Iz istega vzroka, iz katerega sem moral biti jaz čisto osamljen na strašnem shodu sedmerih dni. Tako da lahko dobi vsaka stvar, ki se klanja zakonu, slavo in odločenost od anarhistov. Zato, ker je vsak človek v borbi za red tako hraber in čvrst, kot so anarhisti. Tako, da živo laž Satanovo lahko zaženemo nazaj temu klevetniku v obraz, tako da po solzah in mukah dosežemo pravico reči temu človeku: — Lažeš! — Nobene smrtne težave ne morejo biti prehude, ako si z njimi kupimo pravico, da lahko porečemo temu tožniku: — Tudi mi smo trpeli! —

Obrnil se je in zagledal veliki obraz Nedelje, ki se je zagonetno smejal.

— Ali ste, — je zavpil s strahovitim naglasom, ali ste vi kdaj trpeli?

Symeu se je zazdelo, da sliši iz dalje glas, govoreč besede, ki jih je bogvekje že čul: — Ali bi lahko pili iz kupe, iz katere pijem jaz? —

Kadar se v knjigah kdo zbudi iz sanj, se zave navadno na istem mestu, kjer je zaspal: ali se zdehaje pretega na kakem stolu, ali pa vstane s potrtimi udi na kakem travniku. Symeov primer je bil psihologično dokaj zagonetnejši, ako je bilo res kaj — v podzemeljskem zmislu — neresničnega v njegovih doživljajih. Dočim je namreč pozneje ves čas pomnil, da je pred Nedeljinim obrazom izgubil zavest, se ni mogel nikakor domisliti, kako je prišel zopet do nje. Samo tega se je mogel spominjati, da se je polagoma in kakor da ni v tem nič posebnega, zavedel, da se šeta po poljski stezi s prijetnim in zgovornim tovarišem. Ta tovariš je imel ulogo v njegovi pravkar završeni drami; bil je rusolasi poet Gregory. Hodila sta kakor dva stara prijatelja, bila sta sredi pomenka o bogve kateri brezpomembnosti.

Zarja je razlivala preko vseh stvari jasne in hkrati plahe barve; kot bi se narava prvič poskušala v rumenem, prvič v rožnem soju. Veter je pihal tako čist in mil, kakor da ne prihaja od neba, nego iz razpoke v nebu. Syme se je po otroško začudil, ko je videl, kako vstajajo vse okrog njega, na obeh straneh ceste rdeča, nepravilna poslopja Saffron Parka. Ni si mogel misliti, da je hodil tako blizu Londona. Ponevedoma se je držal bele ceste po kateri so skakljali in prepevali drobni ptički, in se je ustavil pred vrtno ograjo. Tam je videl sestro Gregoryjevo, deklico zlatolasko, ki je vezala španski bezeg pred zajtrkom, z vso nezavedno resnostjo mladega dekleta.

Konec.

NAJMANJŠI AEROPLAN

UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.

Letalnih tekem na Mitchell Fieldu, L. I., se je udeležil tudi Joseph A. Faucher s svojim majhnim aeroplanom, ki ima samo sedemnajst konjskih sil.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

ZDRUŽENE DRŽAVE V MEDNARODNI TRGOVINI.

Združene Države kupujejo iz inozemstva in prodajejo inozemstvu blaga najrazličnejše vrste v vrednosti več biljonov dolarjev. Dan za dnevom na stotine velikih ladij plava po vseh oceanih, naloženih z ameriškim blagom za Zd. Države. Mednarodna trgovina igra zato jako važno vlogo v trgovini in življenju Amerike. Zaslužek nekolikih miljonov naših delavcev je odvisen od izvažanja produktov njihovega dela v inozemstvo ali od izgotavljanja uvoženih snovi za ameriške konsumente. Vsak moški, ženska ali otrok poje, nosi ali na drug način rabi mnogo stvari, ki bodisi direktno prihajajo iz prekmorja ali so popolnoma oziroma deloma izgotovljena iz materijala, ki je bil uvožen iz inozemstva.

Vrednost inozemske trgovine Združenih Držav v l. 1924. je znašala čez osem biljonov dolarjev, ako seštejemo izvoz in uvoz. Izvoz je znašal 4591 miljonov dolarjev vrednosti in uvoz 3611 miljonov. Angleško je edina dežela, ki ima večjo skupno inozemsko trgovino. Mi imamo več izvoza, ali mnogo manj uvoza. Naša inozemska trgovina je skoraj dvakrat večja od francoske, čez dvakrat večja od nemške in več kot štirikrat večja od one v vsaki drugi deželi razun teh treh. Naš izvoz znaša v razmerju s prebivalstvom $40 za vsako osebo in uvoz čez $30.

Vzlic vsemu temu igra mednarodna trgovina, ako jemljemo v poštev število prebivalstva Zd. Držav in njihovo bogastvo, razmeroma mnogo manj važno vlogo v Združenih Državah kot v zapadnih evropskih deželah ali v raznih drugih deželah sveta. Dejanski veliki obseg ameriškega uvoza in izvoza je pač posledica velikega števila našega prebivalstva, ki je znatno večje od drugih izvoznih in uvoznih dežel, in naše ogromne produkcije, ki je še večja kot ona drugih dežel. Združene Države so v srečnem položaju, da so v stanu producirati doma skoraj vse, kar njihovo prebivalstvo potrebuje, in da imajo domača tržišča, ki so v stanu uporabljati skoraj vse, kar se tukaj izdeluje. V tem slučaju so torej Združene Države čudovito samozadostne. Ker pridelujemo v tej sami deželi toliko raznih snovi, smo neodvisni od inozemstva, kar se tiče potrebščin za industrijo in življenje, razun kar se tiče omejenega števila tropičnih in polutropičnih produktov in nekaj malo rudnin. Velik del tega, kar uvažamo, dejanski obstoji iz blaga, ki bi se v bolj siromašnih deželah smatral za luksus. Ker nam ni treba uvažati veliko tega, kar potrebujemo, nismo prisiljeni izvažati velik del naše produkcije, da tako plačamo za blago, ki ga uvažamo. Radi tega so se naše industrije razvile poglavitno radi domačih tržišč.

Kako razmeroma malo je ta dežela odvisna od inozemstva za svoje potrebščine, si lahko predstavljamo, ako priravnamo ameriški uvoz za vsakega prebivalca z onim drugih dežel. Uvoz za vsakega prebivalca znaša v Združenih Državah le približno tretino tega, kar znaša na Angleškem in Holandskem, manj od polovice tega, kar znaša v Avstraliji, Kanadi, na Danskem in Norveškem in mnogo manj od uvoza Argentine, Francoske, Švedske in predvojne Nemčije. Vzrok za to je, da smo v stanu producirati doma mnogo več potrebščin kot gori označene dežele.

Dasi je ameriški narod v srečnem položaju, da mu ni treba izvažati velik del svoje domače produkcije, da s tem plača za uvoz, vendarle je jako potrebno negovati in pospeševati mednarodno trgovino. Amerika ne more ohraniti svoj visoki življenski standard, ki toliko pomenja za njeno vsakdanjo srečo, ako ne uvaža veliko takih vrst blaga, kot so kavčuk (rubber), svila, sladkor, kava, volna, kože in krzna, tropično sadje in enako. Združene Države posedujejo štiri petine vseh avtomobilov v svetu. Mi ne bi mogli imeti teh sedemnajst miljonov avtomobilov brez ogromnega uvoza kavčuka. Izvoz pa regulira cene, zagotavlja redno zaposlenje in primerne zaslužke za take važne skupine prebivalstva kot so poljedelci, ki pridelujejo bombaž (cotton) — tri petine te letine se izvažajo, pšenico, tobak in svinjino, ali pa delavci, ki izdelujejo petrolejske produkte, pisalne stroje, šivalne stroje, blagajne, motorciklete, bombaževine in mnogo drugih produktov.

Velike važnosti za mednarodno trgovino je, da se naučimo, kako kupovati v najcenejših tržiščih, kako plačevati za naš uvoz s takim blagom, ki ga produciramo najbolj po ceni in kako najti inozemska tržišča, kjer moramo prodajati ob najboljših cenah. Urad za inozemsko in domačo trgovino (Bureau of Foreign and Domestic Commerce) je federalna služba, ki deluje v tem zmislu. Nudi interesentom potrebne informacije glede inozemskih virov za blago in glede inozemskih tržišč za naše produkte.

Izvozi in uvozi Združenih Držav stalno rastejo. Ako ne vpoštevamo nekega zmanjšanja po povsem abnormalni inozemski trgovini Združenih Držav. Vrednost naših izvozov tekom l. 1924. je znašala znatno več kot dvakrat toliko kolikor povprečna vrednost izvozov v predvojnih letih 1910—1914; dejanski porastek znaša 111 odtso. Ta višja vrednost je sicer posledica višjih cen, ali vendarle se ceni, da porastek, kar se tiče količine izvoženega blaga, znaša od 25 do 35 odsto. Porastek v vrednosti uvozov je bil približno isti kakor glede izvozov, ali cene uvoženih predmetov niso za srečo toliko porastle kolikor cene blaga, ki ga izvažamo. Zato se ceni, da se je količina našega uvoza povišala za 50 do 60 odsto.

Kolikor velik in stalen je bil porastek ameriških izvozov in uvozov, ni bil isti nič kaj hitrejši nego porastek v domači produkciji. Na sploh rečeno, ta dežela ni postala prav nič bolj odvisna od inozemstva niti glede zaloge blaga niti glede tržišč. Na drugi strani pa je nastala odločna sprememba glede blaga, ki ga dobivamo iz inozemstva, in glede blaga, ki ga pošiljamo preko morja.

Pred približno petdesetimi leti, predno so ameriške rudniške in tovarniške industrije postale jako močne, so naši uvozi večinoma obstojali iz manufakturnega blaga. Na drugi strani smo izvažali poglavitno poljedelske produkte. Sedaj, pri ogromnem razvoju industrije, najvažnejši del naših uvozov obstoja pretežno iz surovin in tropičnih ter polutropičnih živežev. Poljedelski pridelki so še vedno ogromno važni za naš izvoz, ali najvažnejši del izvoza so postali tovarniški in rudniški produkti. Ta tendenca bo, kakor vse kaže, nadaljevala in zato je tem bolj potrebno prizadevati se, da dobimo najboljša inozemska tržišča za naše izvoze. Poljedelski produkti in druge surovine se takorekoč prodajejo sami od sebe, ali tovarnarji Združenih Držav se morajo pri prodajanju izgotovljenih produktov v Južni Ameriki, na Daljnem Vzhodu in drugje boriti z ostro konkurenco s strani velikih industrijalnih dežel Evrope.

POSLEDICA VERONALA

Veronal je strup in njegovi učinki postanejo lahko usodni, če se bolnik ne drži zdravniških predpisov. Posledice zavživanja veronala so včasih tako težke kot posledice kokaina, hašiša in luminala. Dandanes je prišel veronal precej v navado. Pomagajo si ž njim čestokrat taki, ki ne morejo spati.

Nemški zdravniki so imeli pred nekaj dnevi zborovanje v Karlsruhe. Kongresu je predsedoval dunajski zdravnik za otroške bolezni prof. Clemens Pirquet, predstojnik klinike za otroške bolezni. Imel je s kongresom toliko dela, da se je popolnoma izčrpal. Da bi pomiril napete živce, si je nabavil veronala. Zvečer sta legla v hotelu Papp prof. Pirquet in njegova žena k počitku. Profesorja je trgalo po glavi in mučile so ga bolečine v zobeh. Da ne bo preveč utrujen za naslednji dan, ko je imel predsedovati zborovanju, se je poslužil veronala in zaspal.

V spanju je imel težek sen. Zdelo se mu je, da gori v sobi, iz katere je vse bežalo, da si otme življenje. Profesor je storil isto. Ampak njegove sanje so bile tako težke, da so se izpremenile v resničnost. Dvignil se je z ležišča in skočil skozi okno ter je obležal v hotelskem vrtu z zlomljeno nogo in manjšimi poškodbami.

Žena se je zbudila okolu polnoči in je pogledala, kako je možu. Silno se je prestrašila, ko je videla, da je postelja prazna in da ni moža nikjer v bližini. Šla je k oknu in začula na vrtu stokanje moškega. Takoj je ugenila, da se je moralo zgoditi nekaj nenavadnega. Sklicala je hotelsko osobje in poslala po zdravnika. Ta je prišel in ugotovil, da so zdravnikove rane ozdravljive in ne posebno težke. Nato je prof. Pirquet odpotoval na Dunaj v zdravniško oskrbo.

Pirquet sam izjavlja, da je njegov skok skozi okno posledica halucinacije, povzročene po zavžitju veronala. Taki slučaji niso red ki in zdravniška praksa jih dobro pozna. Narkotična sredstva vplivajo na razdraženo živčevje tako negativno, da podvzame pacijent v omami lahko dejanja, katerih ne bi v normalnemu stanju nikoli izvršil. Primer zdravnika Pirqueta nam je le en dokaz več, kako škodljiva so ta sredstva, ki tako kruto izpodjedajo človeško življenje.

Ali vas nadleguje KAŠELJ?

Zadovoljeni odjemalci priporočajo

Severa's Cough Balsam.

Idealno zdravilo zoper kašelj; prijetno, uspešno in zanesljivo.

Cena 25 in 50 centov.

Hitra odpomoč zoper akutni prehlad so

Severa's Cold and Grip Tablets.

Cena 30 centov.

Ta dve zdravila so najbolja odpomoč v slučajih kašlja, prehlada in hripavosti.

Zahtevajte najprej pri lekarju.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Poitalijančevanje Opatije.

Čisto tuja se zdi fašistom Opatija. Sedaj so jo končno začeli poitalijančevati tako, da bo morala pričeti javnost misliti, da je Opatija vendarle italijanska. Prvi mora pomagati poveljnik D' Annunzio. Dependance II. hotela Regine je dobila ime "Villa Gabriele D'Annunzio". Po taki poti pojde dalje in drugo leto bodo videli gostje, ako še pridejo, polno bobnečih italijanskih imen, tako da bo vsaj na zunaj Opatija "italijanska".

FARMA 153 AKROV,

fina zemlja, dobra poslopja, orodje, pridelki 2 konja, 13 krav (redi 30), nekaj oprave. Cena $4500; del takoj.

Murdock Real Estate Ag., Cooperstown, N. Y.

(4x 19,20,21,22)

Pridobil je 12 Funtov na Teži.

Je zelo hvaležen.

L. R. Taylor iz Willow Bend, W. Va., piše: "Hvala vam za pomoč, ki mi jo je dalo vaše zdravilo. Ne samo, da sem zopet ozdravil, ampak pridobil sem 13 funtov na teži. Zdaj imam četrto steklenico Nuga-Tone. Za življenje se imam zahvaliti Nuga-Tone, zato sem zelo hvaležen."

Naši čitatelji bodo našli Nuga-Tone neškodljivo, prijetno in učinkovito zdravilo, ki povečava moč in krepost, daje dober tek, ojači živce, kri in telo. Daje oživljajoč spanec, stimulira jetra in uravna želodec in črevesje na prijeten način. Nuga-Tone je jamčena, da vas zadovolji, ali pa denar povrnjen. Priporočana, jamčena in na prodaj v vseh lekarnah, ali pa pošljite $1.00 naravnost na National Laboratory, 1046 S. Wabash Ave., Chicago, Ill. Adv.

SLOVENSKI AMERIKANSKI KOLEDAR za leto 1926.

bo v kratkem gotov.

Letos mu je cena 50¢

Naročilu priložite znamke, moneyorder, ali pa gotov denar v priporočenem pismu. Pratiko Vam pošljemo takoj in koledar pa kakorhitro bo gotov.

Prejeli smo tudi večjo zalogo knjig, ki bodo v listu Glas Naroda priobčene.

GLAS NARODA,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

OVERTISE in GLAS NARODA

ANTHONY BIRK

HIŠNI IN SOBNI SLIKAR IN DEKORATOR

Prevzamem vsako v to stroko spadajoče delo.

ROJAKI, PREDNO ODDASTE DRUGEMU NAROČILO, VPRAŠAJTE MENE ZA CENO.

1811 Stephen Street Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

Telephone: Evergreen 2854J

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane $3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

BRIGITA

ROMAN. — Spisal C. M.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

42 (Nadaljevanje.)

XX.

Tekom naslednjih par tednov je imela družba dosti snovi za govorice. V ustih vseh so bila imena Stenska-Lossen-Frensen.

Najprvo je prišel članek Makovskija z objavo razstave. Kurt Lossen, — na to ime so postali vsi pozorni. Razmišljali so ter pričeli povpraševati. Makovski je sprentno vpletel v poročilo, da so slike iast gospe Klavdine Lossen-Stenske. Tedaj se je spomnil marsikateri ločenega zakona gospe Klavdine.

Nadalje so se spomnili ljudje, da se piše družabnica gospe Klavdine tudi Lossen. Naenkrat pa se je objavilo zaroko Brite Lossen s Herbertom Frensenom.

Celi svet je smatral za svojo častno dolžnost, da obišče razstavo Makovskija. Pri tem ni prišlo v poštev, če razume ta ali oni kaj o slikarski umetnosti. — Makovski je tako spretno osvetlil prednosti Lossenovih slik, da so morale vsakomu ugajati. Zvišana vtopnina je privabila boljšo družbo, posebno ker je bil čisti dobiček namenjen dobrodelnim svrham.

Vsi listi so priobčili članke o slikah. Te članke je Makovski verno zbiral ter jih poslal s svojim pismom slavnemu poznavalcu v glavnem mestu. Tudi tam so se pričeli zanimati za slikarja Lossena. Nato pa je sklenil Makovski dogovor z neko znano umetniško trgovino, soglasno s katerim naj bi bile vse slike Kurt Lossena razstavljene tam.

Gospa Klavdina in Brita sta zasledovali razvoj te zadeve z veliko unetostjo ter se veselili uspeha.

Po zaročnem slavlju v družinskem krogu, katerega se je udeležil tudi Teo iz gole prevdarnosti, je vprizorila gospa Klavdina neke sobote zvečer oficijelno slavlje. Čeprav se je vršila ta prireditev malo pred Božičem, so vendar vsi povabljeni obljubili da bodo prišli. Če ne drugega, jih je gnala tja radovednost. Briti in Herbertu je kaj malo ugajalo, da se ju je tako oficijelno slavilo. Gospa Klavdina pa je hotela pri tej priliki uveljaviti stališče Brite v družbi.

Božične praznike sta preživeli gospa Klavdina in Brita v družbi Frensenovih ter Herberta. Teo pa je sprejel povabilo pri gospe Mihaelis.

Gospa Klavdina ni preživela izza časa, ko se je ločila od svojega moža, še nobenega tako srečnega Božiča kot v tem letu. Njeno osamljeno srce se je odprlo na stežaj otroku moža, katerega je tako strastno ljubila. Brite bi ne mogla ljubiti bolj, tudi če bi bila njena prva hčerka. Tudi Herbert je postal vsled Brite bolj domač.

Pred božičnim drevesom je pripravila za svoja dva "otroka" najkrasnejše darove.

Po obdarjenju so zavžili izbrano večerjo. Nato pa so obesedeli v salonu gospodinje ter se pomenkovali o bodočnosti mladega para.

Tedaj pa je prišla gospa Klavdina na dan s svojimi načrti.

Brita in Herbert naj bi se poročila o Velikonoči. Zaročeni par seveda ni hotel ugovarjati. Iz obzira do gospe Klavdine nista Brita in Herbeart še določila časa poroke.

— Da ne bo treba moji hčerki iti daleč in da bom mogla še nadalje uživati njeno družbo, sem vama namenila kot poročni dar — vilo Klavdino. Tam bosta stanovala v bodoče, draga otroka. Upam, da bosta tam gori vidva boljše držala srečo kot pa sem jo jaz, — je zaključila gospa Klavdina.

Brita je zrla z nevernimi očmi v ginjeni obraz gospe Klavdine. Tudi Herbert je bil presenečen, — a ne posebno razveseljen. Rajše bi zgradil Briti priprosto, majhno gnezdece. To razpoloženje pa je hitro prešlo, ko ga je Brita objela.

— Ali si čul, Herbert? Tam zgoraj, v mičnem gradiču iz pravljice, — tam bova stanovala, — ali moreš razumeti?

Ko jo je molče stisnil k sebi, se je hitro oprostila ter objela gospo Klavdino.

— Mamica, — draga edina, — kako naj se ti zahvalim? — je vzkliknila, ihteča od ganutja.

Gospa Klavdina jo je poljubila.

— To je le egoizem, drago dete, ker te hočem ohraniti v svoji bližini. Da pa boš mogla zgoraj lahko in dobro gospodariti, ti bom določila nadaljno svoto.

Brita je stala kot ohromljena, a nato je zopet pohitela proti Herbertu.

— Herbert, sedaj ne bom prišla k tebi praznih rok! Ne bo ti treba odpovedati se marsičemu radi mene. Zakaj pa izgledaš tako potrt? Ali je tako hudo, da boš dobil mesto revne deklice premožno? Herbert, pogiej, meni se zdi strašno lepo biti bogat. Ne smeš misliti, da bi ne šla z veseljem s teboj v pomanjkanje in revščino. Lepo pa je, če je človeku prihranjena skrb za vsakdanji kruh.

Herbert ni mogel storiti drugega kot opazovati jo in poljubljati, nakar je tudi hvaležno poljubil roko gospe Klavdine.

Slednja se mu je dobrohotno smehljala, nakar je potegnila Brito k sebi.

— Ker se ti zdi krasno biti bogata, ti hočem sedaj povedati, da boš od sedaj naprej vedno bogata. Dr. Frensen, moj ljubi, stari prijatelj, je vse pripravil. Adoptirana boš z vsemi pravicami lastnega otroka — in pred postavo boš moja hčerka, — po moji smrti pa boš podedovala vse.

Brita je prebledela ter je izgledala bolj preplašena kot pa vzradoščena. Vedela je, kako bogata je gospa Klavdina in v polni meri je razumela dalekosežnost njenih besed. Vsa iz sebe je omahnila na prsa gospe Klavdine ter pričela pretresljivo jokati.

Tudi stari dami so se orosile oči. Oba gospoda sta bila globoko ginjena, kajti čutila sta, kako velika in mogočna je morala biti ljubezen, katero je ohranila ta velikodušna ženska mrtvemu še preko groba.

Gospa Klavdina se je prva pomirila. Nežno je gladila zlate lase Brite.

— No, dete, — sedaj pa ni naenkrat več krasno biti bogat?

Tedaj pa jo je Brita pritisnila k sebi ter rekla tiho:

— Mislila sem na svojega ubogega očeta, draga mati. Tako zelo je bil v skrbeh glede moje bodočnosti. In sedaj, ko prihaja vse dobro od tebe, — od tebe, — a on ne ve tega in ne more občutiti. Ne vem, kam naj grem z vsemi svojimi občutki.

Oči gospe Klavdine so se napolnile s solzami. Vzravnala je Brito ter jo izročila Hrbertu.

— Tjakaj, drago dete, se boš obračala sedaj z vso srečo in boljstjo življenja.

Herbert je objel Brito ter rekel ljubeznivo:

— Draga, Bog daj da ne boš nikdar pretakala drugačnih solz kot onih, katere ti izvabi iz oči sreča.

Tedaj so zablestele radovito krasne oči Brite. In dočim je doktor Frensen skrbel zato, da ona ne obe stari dami zopet razvedrni, je odvedel Hebert svojo nevesto k oknu, ji poljubil solze z oči ter ji šepetal v uho vse sladko-bedaste nežnosti, s katerimi razpolaga izključno le zaljubljenec.

(Dalje prihodnjič.)

French Line

Compagnie Générale Transatlantique

HAVRE — PARIS

FROM COVERED PIER TO COVERED PIER

SAMO ŠEST DNI PREKO

Z OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE

PARIS 7. NOVEMBRA

LA SAVOIE 14. novembra.

HAVRE — PARIŠKO PRISTANIŠČE

Kabine tretjega razreda z umivalniki in tekočo vodo za 2, 4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.

19 STATE STREET NEW YORK

ALI LOKALNI AGENTJE

Jurij Slozkin.

Beračica.

(Konec.)

— Kaj mislite, da mi bo to posebno prijetno? Nikakor ne. Rajši jem to govedino, dokler se ni še ohladila. Sicer pa, kaj je tu čudnega: vsaj človek si uredi svoje življenje tako, kakor je njemu prav. Kaj bi dejali vi, če bi vam podarili milijon pod pogojem, da nikoli ne odložite nagobčnika?

— Nagobčnika? — Kaj se vam sanja?

— Kaj ne, da? A meni so stavili skoraj enake pogoje.

Kritik je tlesknil z rokami in se čedalje bolj razburjal.

— Slišite, kaj pravi?

— Ne, ne. — Tedaj vam povem vse sam. Poslušajte in potrudite se razumeti. Najprej vam moram povedati, da imate pred seboj hčerko ene naših najodličnejših rodbin, ki je bila nekoč deležna viteške slave, kraljeve naklonjenosti in neizmernega bogastva. Mademoiselle Irene se sicer ni rodila v takih srečnih časih, vendar jo je pa že v plenicah obdajal komfort. Pripravljala se je, da zavzame v naši pariški družbi odlično mesto. Njeni starši so bili zdravi, bogati in splošno priljubljeni. Narava mademoiselle Irene sicer ni obdarovala z vsemi svojimi dobrotami, pač pa je imela vseh drugih dobrin v izobilju. Živela je lahko, kakor žive mnoga nji slična dekleta, mirno, brezskrbno in srečno življenje. Ona pa ni hotela, ali pa se ji ni posrečilo. . . Kdo ve. . . V življenju se dogajajo take nepričakovanosti. Vsaj dopustno je. Saj poznamo vsi zelo mnogo napak — v mladosti jih dela človek na vsakem koraku, in koncem koncev se da vse popraviti. A tu se tudi pričenja kolobocija, v kateri bi si sam vrag zlomil nogo.

Mademoiselle Irene se je zaljubila v lakaja. Nič posebnega. Saj je na svetu mnogo lepih lakajev in še več lahkomiselnih deklet. — Vse to je dokaj banalno, kaj ne? Tembolj, ker mademoiselle od tega ljubavnega razmerja ni zanosila. Toda mademoiselle se je zaljubila preveč resno. Od resnega do smešnega ali celo bedastega, je pa samo en korak. Lakaj je izračunal zelo točno: on je imel rad hazardne igre, gospodična pa njega — vsak mora slepo služiti svoji strasti.

Ali ni tako, mademoiselle Irene? Vidite, nič se ne zmeni za moje priporedovanje.

Treba je bilo torej dobivati denar. V tem je bilo vendarle nekaj romantičnega. Ni vedno lahko izmakniti mošnjiček iz očetovega žepa. Poleg tega pa je bilo treba čedalje več denarja. Konec je bil zelo žalosten. Lakaju so pokazali vrata, ž njim pa je pobegnila tudi Irene. Ves Pariz je govoril o tem begu. — Irenin oče je sprožil na noge vso policijo, ko je pa izvedel, da so videli njegovo hčer v neki beznici z bivšim lakajem — je sklenil potlačiti to neprijetno zadevo. V javnosti so namenoma razširili vest, da je postala Irene žrtev apašev.

Spočetka sta živela zaljubljenca dokaj dobro s tem, kar sta odnesla od doma. Lakaj je srečno igral. Irene pa je čakala vse noči doma. Nekoč se je pa vrnil brez denarja. Pretepel je mademoiselle Irene in jo spodil na cesto. Tedaj se je sirota spomnila, da se je nekoč učila peti pri nekem znamenitem profesorju. Tako je začela hoditi po hišah in prepevati svoje pesmi. Usmiljene kuharice in vratarji so ji metali svoje krajcarje, ki jih je nosila ljubčku.

Pretepal jo je še bolj, vračal se je pijan kot muha, preklinjal svojo usodo in kockal po vežah ali pa po umazanih beznicah z apaši. Službe ni hotel sprejeti, ker se je bal, da ga utegne policija izslediti in vtakniti pod ključ.

Takrat je mademoiselle Irene menda postala podobna soldaškemu suhorju, kar seve ni posebno podpiralo njene lepote.

Končno se je lakaj nekoč s tovariši skregal. V prepir so posegli tudi noži, prišla je policija in bivši lakaj je moral pobegniti iz Pariza.

Naša zaljubljenca sta romala po cestah iz mesta v mesto, od vasi do vasi. Mademoiselle Irene je naučila svojega spremljevalca igrati na kitaro. Tako se je začelo njuno potepuštvo.

Kdo pozna človeško dušo? Kdo bi mogel razvozljati ta vražji vozel?

Toda poglejte zdaj mademoiselle Irene. Nehala je jesti svojo govedino, gleda v eno točko in posluša. Zdaj posluša mene, ker se začenja tu povest o dobi njene kratke sreče.

Morda se je zdela po umazanih pariških okrajih, polnih bede, izmečkov človeške duše in smradu tega ogromnega mesta — tišina polja, neskončne bele ceste, visoko nebo, svobodni veter in stoletna drevesa ob poti — morda se je zdelo izmučeni in trpeči ženski vse to kot paradiž. Morda se ji je zdela zadrega tega lakaja, ki je prišel prvič v življenju v nove razmere, pa si ni mogel pomagati, — nežnost, ki ji je bila tako zelo portebna.

Kdo ve, kako je postala iz dobro vzgojene gospodične poklicna potepenka, ki jo je obhajala groza, če je le pomislila, da bi se morala vrniti v svoje prejšnje življenje. Toda od tistega trenotka se ne loči več od beraške malhe in od bobna poulične pevke.

Zakaj so ostale v njenem spominu samo poletne noči, ko je cesta tako mehka in misli tako tihe; vroči poldnevi v gošči, ko plete lenoba in spanec svojo počasno in lepo pravljico in ko se ji zdi voda v studencu najdražje vino.

Mar bomo kdaj razumeli vse to?

Postajala je podobna soldaškemu suhorju, postarala se je, veter dež in solnce je zapustilo na njenem obrazu prezgodnje gube, toda njeno srce je pelo najbolj veselo pesem.

Lakaj je začel pešati hitreje. Dolgčas mu je bilo po kartah in tovariših, po svojem razuzdanem življenju, morda pa tudi po belih lakajskih rokavicah. Njegovi duši, duši mestnega parazita, ni bilo nikjer miru, ker ni našla po cestah tega, kar je bila vajena smatrati za človeški obstanek.

O, rajši bi imel umazano posteljo v kakem sumljivem hotelu, kjer je vsepolno stenic, kakor pa vlažno travo na polju, kjer ga zebe. Krasota neba in poljan, kjer ni bilo ljudi, ga je dražila in dušila. Postal je strahopeten in ponizen, ona ga je ljubila se bolj.

Končno je omagal in ni mogel več naprej. Odpeljali ga je v bolnico in umrl je v njenem naročju. Zdaj je ostala sama, trpeča, vendar pa svobodna. O tem so izvedeli tisti, ki so jim njeni roditelji poverili po smrti skrb zanjo. Ker se niso hoteli kompromitirati, so ji sorodniki predložili, naj se naseli na enem njihovih posestev v Bougogni. V oporoki ji je zapustil oče večjo vsoto denarja in določil, da lahko dobiva obresti od tega kapitala pod pogojem, če začne pošteno živeti.

Toda Irene ni pristala na to. Brezskrbno življenje ji je bilo že zoprno. Rajši je hodila po hišah, prepevala svoje pesmi in prosila vbogajme. Nekoč so jo v Parizu prijeli in odpeljali na posestvo. To je bil diven kotiček, poln rož. Varuhi so res storili vse, da bi ji bilo dobro, saj niso zaman računali z delnimi obrestmi, ki so jim bile namenjene, če spremeni Irene način svojega življenja.

Mademoiselle Irene je začela živeti človeško življenje. Debela in kot žoga okrogla oskrbnica ji je na vso moč stregla. Toda nekega lepega jutra je prišla častitljiva oskrbnica vprašat gospodinjo, kaj naj skuha, pa je ni bilo doma. Postelja je bila nedotaknjena, obleka je visela na svojem mestu, v predalčku je ležal nedotaknjen denar.

Mademoiselle je prekinila kritika z glasnim smehom. Vse njeno koščeno telo se je treslo v divjem veselju.

— Ne, pravim vam, gospoda, to je bilo imenitno! — ej vzkliknila končno; — nihče ni opazil, kako sem pobegnila, tristo vragov! Nikoli več me ne ujamejo!

Batold me je pogledal in zmajal z glavo. Pesnik Echiman, ki je ves čas molčal, se je žalostno nasmehnil.

Skušal sem jo vprašati:

— Zakaj se pa tako izogibate mirnega življenja?

Začudeno me je pogledala in se prezirajoče nasmehnila, rekoč:

— So stvari, ki jih ne morejo morala razlagati. Treba pa je samo enkrat poskusiti, da se človek nikoli več ne odvadi. Kakor vino, karte ali lov. Ne, vi tega sploh ne morete razumeti.

Skočila je s stola, zavrtela se in zapela veselo pesem. Potem je naenkrat prenehala, se obrnila k meni, mi pomežikala in dejala:

— Gospod, ali imate štiri grošе za prenočišče mademoiselle Irene de la Guise?

VZROKI IN POSLEDICE RAZPOROKE

Včasih pridejo na dan naravnost neverjetni motivi za razporoko. Na Madžarskem se je poročil mlad in bogat trgovec z lepo lastnico velike mlekarne. Oba sta mlada in bogata in imata pred sabo lepe vire velikih dohodkov, ki jima morajo prinesti blagostanje in srečo. Ali mladi trgovec je v veliko presenečenje javnosti prosil pri sodniji za razporoko. Navajal je za vzrok, da prihaja žena iz mlekarne domov s karakterističnimi duhom mleka in ta duh mu je tako zopern, da ga na noben način ne more prenašati. Priznava, da je žena dobra, poštena, da ji nima nič očitati, ali mlečnega duha ne prenese. Mlekarna daje velike dobičke ali daje tudi zoprn duh, ki ga odvaja od žene. Sodnija s je s stvarjo dolgo bavila in vprašala med drugim, kako je bilo pred poroko, ko sta občevala med seboj. Trgovec je odgovoril in žena je potrdila, da se je takrat posluževala parfemov. Budimpeštansko sodišče je po dolgi razpravi razglasilo provizorno ločitev za šest mesecev in v tem času ima mladi mož premisliti, za kaj se odloči v bodoče. Lahko razume, da ako je njegova žena pridna in dobra, že lahko prenese zanjo kako žrtev.

Sodnija v Gmudnu je te dni izregla pozornost verdno sobo. Trgovec A. Sch. je prijel trgovskega potnika St., da mora plačati 1500 šilingov odškodnine, ker je motil zakonsko srečo. Mož se je prepričal o nezvestobi svoje žene. Sledila je razporoka. Sodba pravi, da ima trgovec Sch. pravico do odškodnine in da je njegova zahteva skromna. Njegova pravica sloni na jasnem pojasnilu postave, ki daje polno zadoščenje poškodovancu. St. je menil glede na večje stroške, katere ima mož vsled razporoke, da bi si jih bil prihranil, ako se ne bi bil razporočil. Sodišče pravi na to, da mu ne more nikdo nalagati, da bi vzel nazaj nezvsteto ženo zato, da bi se domači stroški zmanjšali. Okoli razporoke se pletejo pač vedno bolj čudne reči.

Kretanje parnikov - Shipping News

21. oktobra. Aquitania, Cherbourg; Suffren, Havre; America, Bremen.

23. oktobra: France, Havre;

24. oktobra: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Martha Washington, Trst.

28. oktobra: Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Pres. Roosevelt, Bremen; Arabic, Cherbourg, Hamburg.

29. oktobra: Columbus, Cherbourg; Deutschland, Hamburg.

3. novembra: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen

4. novembra: Mauretania, Cherbourg; De Grasse, Havre.

5. novembra: Pittsburgh, Antwerp; Mount Clay, Hamburg.

7. novembra: Paris, Havre; Homeric, Cherbourg

10. novembra: George Washington, Cherbourg Bremen; Stuttgart, Cherbourg, Bremen.

11. novembra: Aquitania, Cherbourg.

12. novembra: Cleveland, Cherbourg, Hamburg.

14. novembra: Leviathan, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; La Savoie, Havre; Andania, Hamburg.

17. novembra: Bremen, Bremen.

18. novembra: Berengaria, Cherbourg.

19. novembra: Zeeland, Antwerp; Westphalia, Hamburg.

21. novembra: Olympic, Cherbourg; Republic, Bremen.

24. novembra: Pres. Wilson, Trst; Berlin, Bremen

25. novembra: Mauretania, Cherbourg; Rochambeau, Havre.

26. novembra: Albert Ballin, Hamburg.

28. novembra: Homeric, Cherbourg, Suffren, Havre; America, Bremen.

1. decembra: Muenchen, Cherbourg, Bremen.

2. decembra: Aquitania, Cherbourg; De Grasse, Havre; Arabic, Hamburg.

3. decembra: Thuringia, Hamburg.

5. decembra: Leviathan, Cherbourg; Paris, Havre; Majestic, Cherbourg; Martha Washington, Trst.

9. decembra: Berengaria, Cherbourg.

10. decembra: Luetzow, Bremen.

12. decembra: Homeric, Cherbourg; La Savoie, Havre; George Washington, Cherbourg, Bremen.

13. decembra: Columbus, Cherbourg, Bremen.

16. decembra: Mauretania, Cherbourg.

17. decembra: Mount Clay, Hamburg.

19. decembra: Andania, Hamburg.

22. decembra: Rochambeau, Havre.

26. decembra: Paris, Havre; Cleveland, Hamburg; Pres. Roosevelt, Bremen.

28. decembra: Majestic, Cherbourg.

29. decembra: Berlin, Cherbourg, Bremen.

31. decembra: Westphalia, Hamburg.

Naravnost v Jugoslavijo

Potujte na velikih parnikih, ki pristanejo tako v domovini, da je treba potovati le par ur z železnico.

IZLETNIŠKO ODPLUTJE

MARTHA WASHINGTON

24. oktobra.

PRESIDENTE WILSON

24. novembra.

Cena za Trst ali Dubrovnik, tretji razred $100, vštevši davek. Tja in nazaj $162 in davek. Železnica od Trsta do Ljubljane samo $1.06; do Zagreba $1.90, do Beograda $4.75. Vnaprej plačana vožnja od Trsta do New Yorka samo $107.50. Posebne cene za vožnje tja in nazaj. Najboljše cene in najbolj ugodna pot za potovanje.

Posebni vmesni drugi razred.

COSULICH LINE of TRIESTE

Phelps Bros. & Co., 2 West St., New York

Kje je JOHAN VERHOVŠEK? Nahaja se že 30 let v Ameriki. Za njegov naslov bi rada izvedela **Terezija Jošt** omožena **Ribič, Zabukovca, Podvine št. 49, Pošta Griže, Slovenija, Jugoslavija.** (2x 19.20)

Iščem svoja prijatelja IVANA KUZELC, doma iz Plešče, okraj Čabar in TONY ŽURGA iz Tometi, Čabar, Hrvatska. Kdor ve, naj mi pošlje naslov, ali naj se pa sama javita. **Joe Muhvič, Box 141, Lisman, Ala.**

Kilo je ozdravil.

Ko sem pred par leti vadil težak zaboj, sem jako počil. Zdravniki so mi rekli, da je moje edino upanje operacija. Pasovi se niso dobro obnesli. Končno sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravelo. Minila so leta in kila se ni nikdar povrnila, čeravno opravljam težko delo kot mizar. Nisem bil operiran nisem izgubil časa, nisem imel sitnosti. Jaz nimam ničesar naprodaj toda vas natančno povem, kako se lahko sezdravite brez operacije, če pišete meni, Evgene M. Pullen, Carpenter, 574 M. Marcellus Avenue, Mannasquan, N. J. Najboljše je, da izrežete to vest ter jo pokažete drugim, ki so počeni. Ohranili boste življenje, ali pa še vsaj zavstavili nesrečno kilo ter skrb in strah pred operacijo

Dospela je VELIKA

Blaznikova PRATIKA

za leto 1926.

Cena 25¢ komad.

V pratiki je poleg koledarja in raznih zanimivih navedb tudi zgodovina 200-letnega obstanka. Prva pratika je namreč izšla l. 1726.

Slovenic Publishing Co.

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih samoremo dati vsled naše dolgoletne izkušnje Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924. samorejo tudi nedržavljani dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj časadevna dovoljenja izdaja generalni naseliniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem ta se pošlje prosilcu v stari kraj glasom nanovejše odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj naznanjej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa samorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. Tujerojene osebe se tudi ne štejejo v kvoto. Starši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov imajo prednost v kvoti. Pišite po pojasnila.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta samoreje Jugoslovani sedaj potovati

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje, kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda"

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste s njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda", s tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA' NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.